DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS-THURSDAY – VASARIO-FEBRUARY 18, 2021 • Vol. CXII NR. 13 Kaina 2.00 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 02-17-2021

DRAUGAS
laikraštis lietuviams
leidžiamas nuo 1909 metų

Apie meilės įkvėptus darbus

Šiais, koronos metais esame atskirti vieni nuo kitų, todėl daugelis iš mūsų šventes švenčiame širdyse, o dalyvaujame jose dažniausiai virtualiai arba mintimis. Lietuvos valstybės atkūrimo dienos šventė – ne išimtis. Šios dienos ,,Draugo" numeryje kviečiame prisijungti prie tų entuziastų, kurie vis dėlto susirinko ,,gyvai" pabūti kartu Vasario 16-osios, Valentino dienos ar Užgavėnių proga. Skaitydami apie šiuos renginius ir vartydami jų nuotraukas, dar kartą susiburkime mintimis kartu ir patirkime praėjusių švenčių nuotaikas.

Apie Vasario 16-ąją, paminėtą Amerikoje, skaitykite – 4, 9 psl.

Kvepėjo kepamais blynais

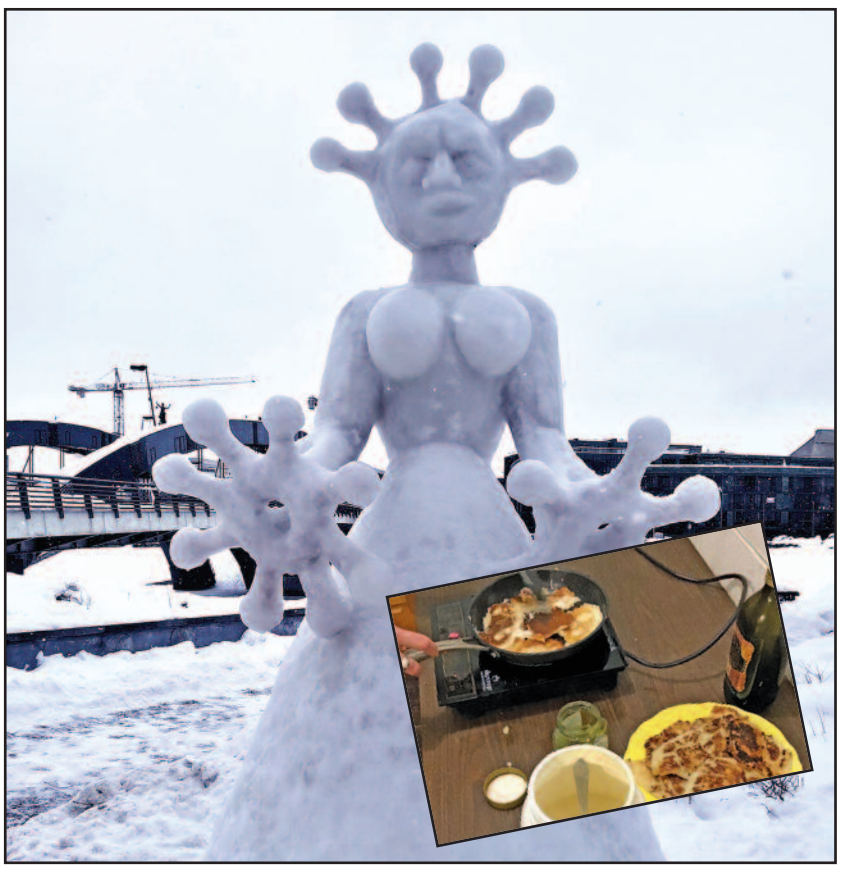

Užgavėnių proga Vilniuje iš sniego kažkas sukūrė Morę – kitokią, nei įprasta – šiuolaikinę, su pandemine karūna. O lietuviai namuose kepė nuostabiausius blynus. ,,Draugo" redakcijoje ir vėl, kaip prieš kelis dešimtmečius, pasklido kepamų blynų kvapas.

Apie tai skaitykite – 16 psl.

Vasario 16-oji tada ir dabar

Ar žinote, kad 1920 metais rašytojas Antanas Vienuolis, spaudoje rašydamas humoristines apžvalgas, paskelbė savo pranašystes, numatančias, kaip bus švenčiama Vasario 16-oji po 100 metų, t.y. dabar. Ar tos jo vizijos išsipildė? O kaip būdavo švenčiama Vasario 16-oji, arba Tautos šventė 1919–1940 metais?

Apie tai skaitykite – 6 psl.

Adata ir klimato atšilimas

JŪRATĖ KUODYTĖ

Prieš porą metų per savo gimtadienį gavau dovanų megztas pirštines. Mėlynas, beveik kaip tądien žiemos dangus, pranašaujantis snieguotą pūgą. Spalva išties neįprasta, tad nusprendžiau prie jų priderinti ir šaliką. Tačiau prekybos centruose ir specializuotose parduotuvėse nieko panašaus į tokią spalvą neradau. Tuomet paskutinė, o daugeliui gurmanų pirmutinė ir pagrindinė vieta neįprastiems, originaliems daiktams yra second hand, naudotų prekių parduotuvės, įprasčiau lietuvių vadinamos tiesiog skudurynais. Ir taip! Radau vilnonių siūlų ryšulėlį, iš tolo akį traukiantį savo spalva. Tokios buvo madingos prieš kokį 20, o gal ir dar daugiau metų.

Yra siūlai, tačiau užsibrėžto tikslo įgyvendinimas susidūrė su naujais iššūkiais. Kur padėti virbalai, kuriuos paskutinį kartą naudojau panašiai prieš tiek metų, kiek yra metų tiems siūlams? Tuomet, kai dar močiutė buvo gyva ir mokė, kaip reikia užmesti ant virbalų akį, kaip ją pridėti arba nuleisti, užbaigiant mezginį. Tokiems ,,nenaudingiems" daiktams, kurių vis dėlto nesinori išmesti dėl emocinio prisirišimo, o gal ,,dėl visa ko" motyvų, visi turime specialią vietą savo namuose: rūsys, palėpė, spintos aukščiausia lentyna, kurios be kopėčių nepasieksi, bet žinosi (jei prisiminsi), kad ten gali būti kas nors svarbaus ir vertingo. Radau. Šiluma užliejo krūtinę, tačiau ir vėl nauja problema – močiutės nebėra, o mezgimo technika iš atminties išgaravusi. Jums čia ne kokį automobilį vairuoti, kurį naudoji kasdien ir net užsimerkus galėtum užvesti ir važiuoti! Poros dešimčių metų pertrauka įgūdžius uždengė storu sniego apklotu, tokiu, koks štai jau antra savaitė įkalino Lietuvą nelyginant papildoma priemonė karantinui sustiprinti. Bet į pagalbą ateina technologijos. Įsijungi kompiuterį, susirandi *YouTube* ir... Ne taip miela, kaip močiutės pamokos, bet priminė ir atgaivino vaikystės žinias.

Džiaugiausi tąkart dvigubai: ir dovana, ir savo pačios numegztu šaliku. Džiaugsmas truko net tris žiemas, kol šiemet pastebėjau, kad mano pirštinių grožį, nors gal labiau skanumą pastebėjo kandys. Aptikau kelias skylutes. Ir štai didysis klausimas – išmesti ir pamiršti tą akiai malonų ir įprastą mėlynumą? Kaip išmetami visi atsibodę, suplyšę ar moraliai pasenę daiktai? Mano močiutė iš šios sąvokos tikrai pasijuoktų, o gal net supyktų, prisimindama pokario laikus, kai visas sukneles ar kelnes savo vaikams siūdavo, o žiemai visi buvo apmegzti ne tik šalikais, kepurėmis, megztiniais ir sijonais, bet netgi paltais! Pasijuoktų ir iš mano naujos ,,problemos". Tiesiog paduotų adatą, skirtą adymui, tą, su didele skylute storesniam siūlui įverti, elektros lemputę, kuri buvo neišvengiamas atributas, norint kad suadyta vieta gražiau prigultų ir plika akimi nesimatytų (ją, kas nežino, reikėjo įkišti į mezginio vidų), ir per pusvalandį daiktas kaip naujas. Gali tarnauti dar kurį laiką.

Bet štai ir vėl nauja problema. Iš kur rasti taip brangų pusvalandžio laiką? Nejau turėčiau grįžti į tuos pokario ar brandaus sovietmečio laikus, kai moterys, grįžusios iš darbo rankomis skalbdavo, gręždavo patalynę, paskui lygindavo, paskui adydavo ne tik pirštines, bet ir kapronines kojines! Ir vis dėlto taip gaila išmesti pirštines. Turbūt pritarsite, kad niekas taip neramina sąnarių, pavargusių nuo grojimo kompiuterio klavišais, o ir fortepijono klaviatūra, kaip vilna. Būti ar nebūti pirštinėms? Sau pačiai netikėtai suvokiau, kad klausimas gali būti aktualus ne tik grožio ar prisirišimo prie daiktų prasme. Teigiamas atsakymas į jį gali būti vienas iš tikrai vertų dėmesio kelių į ...klimato atšilimo problemos sprendimą. Ir ne tik. Taip pat ir į meno lauko praturtinimą originaliais kūrinias, ir net į šeimos istorijos išsaugojimą ateities kartoms. Nesijuokite. Sakau kuo rimčiausiai. Jei suadysiu savo pirštines, galėsiu nepirkti prekybos centre naujų, o tai reiškia, kad bus mažiau sunaudota gamtos išteklių jų gamybai, mažiau teršalų išleista į orą ir, kas ne mažiau svarbu, pagerinsiu savo emocinę sveikatą, užsiimdama nauja neįprasta veikla (psichologai visiems darboholikams, kaip ir dėl COVID-19 pandemijos depresuojantiems tai karštai rekomenduoja).

Per močiutės 90 metų jubiliejų turėjome progos pažiūrėti jos numegztas staltieses, servetėles, net kojines seno stalo kojoms, kurių jau nebeįmanoma buvo perdažyti. Patikėkite, nieko originalesnio neįmanoma įsivaizduoti. Tikri meno kūriniai. O kur istorija? Močiutės antklodėse, kurias ji pasiuvo iš senų, suplyšusių drabužių, sudėliodama po sveikos medžiagos lopinėlį ir derindama pagal spalvas, medžiagos struktūrą. Einant miegoti vietoj knygos galėjai skaityti savo tėvų, net ir savo vaikystės istoriją, atpažindama ją iš drabužių skiautelių ir prisimindama, kur ir kokia proga juos dėvėjai, kas tada nutiko ir t.t. Ji dovanojo tas antklodes vaikams ir anūkams, nors atkalbinėjome ją nuo sunkaus darbo – juk tas medžiagos atraižas ji susiūdavo tupėdama ant grindų! Galime antklodę nusipirkti parduotuvėje. Tačiau šiandien, žiūrėdama į savo kandžių suėstas pirštines, suprantu, kad ji adė ir siuvo ne tik iš reikalo, bet dėl išmoktų gyvenimo pamokų, kurios nesurašytos nei vadovėliuose, nei psichologų receptuose, bet apie kurias žmogus iš kartos į kartą buvo mokomas jau nuo Adomo ir Ievos laikų. Kaip manote, gal verta susirasti adatą?

LAIŠKAI

KITA ISTORINĖ NUOSKAUDOS DIENA

Visų laikraščių pirmo puslapio antraštė sekmadienį buvo – ,,Trump išteisintas". Iš tikro, tai neteisybė. Tiesa, Trump nebuvo nuteistas, bet jo kaltė Senate buvo be jokių abejonių akivaizdžiai įrodyta. Ne kas kitas, o Trump sušaukė tą sausio 6 dienos mitingą prie Baltųjų Rūmų, Trump pastatė sceną, ,,Jumbatronus" televizorius, įrengė garso sistemą, užtvėrė neperšaunamo stiklo sieną. Trump valandą ir dešimtį minučių kalbėjo nesąmones ir melagystes. Kelias savaites prieš tą mitingą jis savo pasekėjus kasdien po kelis kartus kvietė sausio 6 dieną atvykti į Washingtoną, sakė, kad bus ,,audringa" (,,wild"). Tai jo gerbėjai gausiai atvyko, apsiginklavę prie kuolų pririštom vėliavom, užsimovę šalmus ir apsivilkę tvirtom, su MAGA užrašais liemenėm, pasiruošę lipti sienomis (nors laiptai buvo už dešimties metrų). Daugelis tai svarbiai ir nereti tolimai kelionei išleido kelis paskutinius savo dolerius, nes prezidentas juk sakė, kad svarbu ,,sustabdyti vagystę".

Nei respublikonai, nei demokratai Senato teisme nepasakė ir nepaaiškino, kam to sausio 6 dienos mitingo reikėjo ir koks buvo jo tikslas. Įtikinta ir įpykinta minia atvyko, kaip buvęs prezidentas jiems liepė. Aiški nuoroda buvo, kad ,,vagystė" vyksta Kongreso rūmuose ir tik ten įsiveržiant bus galima ,,vagystę" sustabdyti.

Kas paaiškėjo Senato teisme, tai kad jei to sausio 6 d. mitingo nebūtų buvę, niekas nebūtų Kongreso rūmų užpuolęs ir suniokiojęs. Tad Senato teismo išvada nebuvo Trump išteisinimas. Kas Senate įvyko, buvo visiškas žmogiškos drąsos sužlugimas, savo priesaikos išsižadėjimas, apgailėtinas ir bailus apsileidimas vykdyti pareigas tėvynės ir žmonių gerovei ir atsisakymas pasmerkti tai, ką draudžia įstatymas –įsilaužti, griauti, daužyti, plėšyti ir grasinti.

Vienas Trump advokatas buvo visiškai sumišęs ir susimaišęs. Buvo gėda ir gaila žiūrėti. Jis Trump gynė, tarsi ta byla būtų kokiame valsčiaus teismelyje ir Trump būtų apkaltintas, kad kažkas prie jo namų išsinarino kojį. Vienu metu Senatas prapliupo juokais, dėl ko tas narsus advokatas iš Philadelphijos pasipiktino ir paraudo, kumščiu trenkė į stalą. Taip, kaip teisės mokykloje jam buvo pasakyta daryti, kada nei faktai, nei teisė jo argumentų nepalaiko.

Senate dingo tai, kas–istorijos bėgyje–buvo iš Amerikos valstybės kūrėjų paveldėta ir tokių kaip Mitch McConnell rankose tapo ,,technine smulkmena". Buvo 57 senatoriai, tarp jų septyni respublikonai ir du jokiai partijai nepriklausantys, kurie išdrįso matyti kaltės įrodymus ir priimti teisingą sprendimą. Tie, kurie pasirodė bailiais, turėtų galvas iš gėdos nuleisti. Mes visi turėtume galvas nuleisti iš širdgėlos ir liūdesio, kur atsidūrė Amerika.

Arvydas Barzdukas
Falls Church, VA

Laiškų ir komentarų autoriai nebūtinai atspindi redakcijos ir leidėjų nuostatas. Redakcija priima skaitytojų laiškus, pasirašytus ne daugiau kaip dviejų asmenų, pasilikdama teisę trumpinti ir redaguoti jų kalbą.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: $150.00.

GARBĖS PRENUMERATA **$250.00**
JAV – metams **$150.00** • 1/2 metų **$80.00** • 3 mėn. **$57.00**
Pirma klase – **$340.00** • kartą per savaitę **$240.00**
Į Kanadą – metams **$390.00** (USD) • 1/2 metų **$210.00** (USD) • 3 mėn.**$110.00** (USD)
Į Lietuvą paprastu paštu – metams **$120.00** • 1/2 metų **$66.00**
Internetinė prenumerata – metams **$99.00**

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA
JAV metams **$95.00** • 1/2 metų **$70.00** • 3 mėn. **$48.00**
Į Kanadą– metams **$150.00** (USD) •1/2 metų **$120.00** (USD) • 3 mėn.**$75.00** (USD)
Į Lietuvą – metams **$70.00**

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. ***„Draugo" prenumerata yra mokama iš anksto.***
Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija – skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org
Reklama – Audronė Kižytė, audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė – Ramunė Lapas vyr.redaktore@gmail.com
Redaktorė – Virginija Petrauskienė
Techninis redaktorius – Jonas Kuprys
Korektorė – Dalia Sokienė
El. svetainė – Neringa Smilgytė

Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Autorių nuomonė nebūtinai sutampa su leidėjų ir redakcijos nuomone.

Remkime Draugo fondą – **www.draugofondas.org**

Mirtininkas (3)

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Naujausiame tyrime, kaip Lietuva atrodo užsienio žiniasklaidoje, tarp kita ko sakoma, kad lietuviams būdinga remti kovą už laisvę. Tai matome baltarusių bei rusų tautų akistatos su diktatoriška valdžia fone. Tad nenuostabu, kad Lietuvą saugiausia vieta pasirinko baltarusių opozicijos lyderė Svetlana Cichanouskaja, išstumta iš savo šalies ir iš čia vadovaujanti Koordinaciniam protestų komitetui. Pastarosiomis dienomis paaiškėjo, kad Lietuvoje reziduoja ir po Rusijos opozicijos lyderio Aleksejaus Navalno suėmimo Kovos su korupcija fondo regionų koordinatoriumi likęs Leonidas Volkovas.

Prie Lietuvos indėlio į kaimynų laisvės kovą galima pridėti ir žiniasklaidoje neseniai pasirodžiusią žinutę, kad A. Navalną Lietuvos prezidentas Gitanas Nausėda pasiūlė Nobelio taikos premijai. Lietuvos ambasados atstovai kartu su kitų Europos ambasadų atstovais stebėjo A. Navalno teismus Maskvoje, taip reikšdami savo solidarumą. Po Navalno nuteisimo Lietuvos užsienio reikalų ministras Gabrielius Landsbergis pareiškė, jeigu Europos Sąjunga nesiims sankcijų prieš Rusiją, Lietuva tai padarys savo iniciatyva. Aktyvios pozicijos laikėsi ne tik ši – dešiniųjų valdžia, pvz., dėmesį baltarusių kovai rodė ir ankstesnė – centro kairiųjų valdžia, o ypač aktyvus buvo jos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius (deja, kurį Lietuvos prezidentas tam tikra prasme nubaudė – nesutiko skirti Lietuvos ambasadoriumi JAV, taip leisdamas neva „politiškai atšalti").

Galima sakyti, kad lietuvių ir rusų demokratų bendradarbiavimas – tai tąsa ankstesnio bendradarbiavimo okupacijos sąlygomis. Kai Lietuva buvo okupuota Sovietų Sąjungos (o iš tiesų – Sovietų Rusijos), Lietuvos ir Rusijos disidentai su okupacija kovojo bendromis jėgomis, nes ir rusų šviesuomenė jautėsi okupuota sovietinio režimo. Kai Vilniuje vykdavo lietuvių disidentų teismai, juose dalyvaudavo ir Rusijos disidentai, taip demonstruodami bendrumo jausmą. Ir kai 1991 m. Lietuvai grėsė nauja okupacija, už mūsų laisvę Maskvoje demonstravo tūkstančiai rusų.

Revoliucija baigėsi?

Po gausių protesto akcijų už A. Navalno išlaisvinimą šis judėjimas kaip ir nurimo, dėl ko džiūgauja Kremliaus ruporai. O nurimo dėl ypatingų represijų – suimta didelė dalis protestų organizatorių – Kovos su korupcija fondo štabų vadovų bei tūkstančiai eilinių protestuotojų, kurie patyrė ne tik smurtą, bet ir kankinimus. Štabų koordinatorius Leonidas Volkovas iš Vilniaus pareiškė, kad protestai laikinai yra stabdomi – ir dėl šalto oro, ir dėl to, kad nebėra kam jų organizuoti, ir dėl to, kad nenukentėtų dar daugiau žmonių, kurie išeina į protestus. Tiesa, praėjusį sekmadienį buvo bandyta surengti visiškai nekaltą renginį – solidarumo su suimtaisiais akciją „Meilė stipresnė už baimę" – Valentino dienos vakare išeiti į savo namų kiemus būreliais ir žibintuvėlių švieselėmis sudaryti širdutes. (Širdutes iš savo narvo, kur teismo metu buvo uždarytas, Navalnas siųsdavo salėje sėdinčiai savo žmonai Julijai.) Net ir ši akcija valdžios buvo sutikta neadekvačiu pasipriešinimu. Pvz., viename skvere Maskvoje dalyvavo gal dešimt dalyvių su žibintuvėliais, o skverą ištisa siena juosė daugybė specialių suimtiesiems gabenti autobusų ir knibždėte knibždėjo tarsi karui pasirengusių policijos ir saugumo kovotojų. (Matyt, taip norima įbauginti.) „Meilė stipresnė už baimę" dalyviai buvo fotografuojami, ir, žinoma, už drąsą bus nubausti. Atrodo, Valentino dienos akcija nepasisekė, nes žmonės iš tiesų jau yra išsigandę. Tad ne be pagrindo L. Volkovas interviu Lietuvos žurnalistui sakė, kad jie dabar labiausiai pasikliauja tarptautine pagalba ir rinkimais į Valstybės dūmą.

Kadangi protesto akcijose daugiausiai dalyvauja jaunimas, jį, matyt, stabdo ne tik valdžios demonstruojama galia, bet ir tėvai bei artimieji. Žmonės atleidinėjami iš darbų, studentai mėtomi iš universitetų, uždarinėjami tinklaraščiai, jų biuruose vyksta kratos, grasinama išjungti internetą. Į Vokietiją, kur po A. Navalno gydymo liko jo pauglys sūnus, išvyko ir Julija Navalnaja, nepalikusi jokio komentaro ir pasislėpusi nuo žiniasklaidos. Kalbama, kad jos saugumu susirūpino Vokietijos valdžia. Kas gali atmesti galimybę, kad Kremliaus nuodytojai pagrasino nužudyti ir Navalnų sūnų. (Beje, tiriamosios žurnalistikos organizacija „Bellingcat" paskelbė naujus tyrimus, kuriuose skelbiama apie dar tris Rusijos slaptųjų tarnybų 2015–2019 m. nužudytus žmones, ir dar kelis, kurie po apnuodijimo išgyveno.)

Nauja vergija

Borisas Jelcinas 1990 m. bandė sovietinę sistemą išardyti, tam panaudojo netgi tankus. Ir, atrodė, kad nugalėjo. Bet tik trumpam – paskui pats virto okupantu (jam valdant įvyko pirmasis Čečėnijos karas, kuomet buvo užgniaužta laisvės siekusi čečėnų tauta) ir įklimpo į korupciją. Kaip sako dabartiniai Rusijos valdžios opozicionieriai, B. Jelcinas įpėdiniu pasirinko Vladimirą Putiną dėl to, kad tas tuomet jau buvo stambiai prisivogęs. Anot jų, vienoje kompanijoje gali sutarti tik apsivogusieji, nes jungia bendra kova už savo turtų išsaugojimą. V. Putinas buvo pirmiausia pasirinktas vadovauti KGB, o paskui ir prezidentauti su sąlyga, kad užtikrins B. Jelcinui neliečiamybę.

Taigi prieš 20 metų rusai iš naujo papuolė į vergiją – korumpuotos valdžios vergiją ir vergavo iki šiol. Buvo bandymų išsivaduoti, bet plačiosios liaudies masės buvo ne tik bailios, bet ir tamsios – joms užteko skurdaus duonos kąsnio. Stipriausias pasipriešinimas kilo 2017 m., kai tas pats A. Navalnas paskelbė filmą apie V. Putino bendražygio, tuomet prezidento Dmitrijaus Medvedevo, iš valstybės vogtus turtus. Bet demonstracija vyko tik Maskvoje. Išdrįsusieji protestuoti buvo sugaudyti, užvesta vadinamoji „Bolotnaja" byla (nes vyko Bolotnaja gatvėje), ir viskas tuo baigėsi. Iš A. Navalno buvo pasijuokiama, kad štai V. Putino jis nedrįsta liesti. Ir pagaliau jis išdrįso, ir jam ryžto, o gal ir pykčio suteikė bandymas jį nunuodyti. Šis sukilimas buvo stipresnis, bet ir represijos prieš protestuotojus buvo žiauresnės. Per tris mitingus (sausio 23 ir 31 bei vasario 2 d., kai Navalnas buvo teisiamas) suimta tūkstančiai, tiek, kad jėgos struktūros nebeturėjo kur dėti suimtųjų. Kai kurie net 40 val. išsėdėjo specialiuose suimtiesiems vežti autobusuose be maisto, vandens ir galimybės pasinaudoti tualetu (prisimename, kaip į Sibirą buvo vežami mūsų tėvai ir seneliai prieš ir po karo).

Dabartinė opozicija džiūgauja, kad V. Putinas gyvena pagal A. Navalno dienotvarkę, bet kas iš to? Galima įsivaizduoti, kad buvusiam KGB-istui V. Putinui ir diktatoriui Aleksandrui Lukašenkai tie taikūs žmonių pašūkavimai kelia tik šypseną, jie į juos atsako jėga ir represijomis. Ir jaučiasi nugalėję. Ukrainiečiai sako, kad taikiu būdu valdžia nepasikeis. Laisvę galima pasiekti tik jėga. Ukrainiečiai savo laisvę išsikovojo Maidane, pasipriešinę ginklu. Po represijų A. Navalno vadovaujamas Kovos su korupcija fondas paskelbė atsitraukiantis iki pavasario, kai sušils oras. Bet vargu, ar protestų banga vėl subanguos. Nes nebebus tokio postūmio, koks buvo A. Navalno nuodijimas ir jo suėmimas bei teismai. Nors ir opoziciniai politologai dar drąsinasi, kad rusai pakils, bet iš šono žiūrint tuo sunku patikėti. Tuo labiau kad ir pati opozicija Rusijoje nėra vieninga.

Štai po to, kai A. Navalnas buvo nuteistas, opozicinės partijos „Jabloko? steigėjas Grigorijus Javlinskis paskelbė straipsnį, aršiai kritikuojantį A. Navalną ir jo veiksmus – tai esąs nacionalistas, populistas ir visuomenės priešintojas. Žinoma, jį pasmerkė netgi dalis savosios partijos žmonių dėl to, kad kritikuoti kalėjime sėdintį žmogų esą amoralu. Bet užtat Kremliaus valdžiai buvo parodyta, kad mes, opozicija, esame prieš A. Navalną, ir Dūmos rinkimuose rugpjūčio mėn. mums turite leisti dalyvauti. Mat iki šiol rinkimuose ten gali dalyvauti tik tos partijos ir tie žmonės, kuriems teisę suteikia valdžia. Beveik visi sutinka, kad šis A. Navalno įkalinimas yra skirtas jį (ir jo projektą „Protingas balsavimas") eliminuoti iš rinkimų šių metų rugpjūtį.

Kovos su korupcija fondas yra sėkmingai išbandęs savo programą „Protingas balsavimas" ir padeda vilčių, kad palaipsniui į parlamentą pavyks pravesti daugiau ne valdžios partijos atstovų. Bet tą viltį gali sugriauti rinkimus organizuojanti valdžia. Pvz., tinklaraštininkas Maksim Kac pasakoja, kad kai Rusijos užgrobtame Kryme buvo rengiamas referendumas, gyventojai teturėjo galimybę pasakyti tik tai, kad pritaria Krymo įjungimui į Rusijos federaciją, galimybės, kad nepritaria, balsavimo lapelyje nebuvo. Be to, nepriklausomi stebėtojai ir laisvosios žiniasklaidos – „Dožd" televizijos – žurnalistai balsų skaičiavimo stebėti nebuvo prileisti.

Nieko naujo

2021 m. vasario 6 d. netikėtai mirė A. Navalną po apnuodijimo praėjusią vasarą Omske gydęs 56-erių medikas, daugiau nei bet kas kitas žinojęs apie jo būklę. O tos pačios ligoninės vyriausiasis gydytojas, kuris spaudos konferencijoje paskelbė, kad A. Navalnas nėra apnuodytas, o neteko sąmonės dėl „medžiagų apykaitos sutrikimo", buvo paskirtas regiono sveikatos apsaugos ministru... Kas patikės, kad tai atsitiktiniai dalykai, – vienas gali būti pašalintas, kad neatskleistų tiesos, kitas pamalonintas, kad neatskleidė tiesos. Ir kas po to ryšis kelti balsą prieš valdžią Rusijoje? Tuo labiau kad V. Putino populiarumas po visų tų pasaulį sudrebinusių įvykių – opozicijos lyderio A. Navalno apnuodijimo, jo grįžimo į tėvynę ir įkalinimo bei po jo filmo apie prezidento V. Putino neteisėtus turtus paskelbimo – liko labai mažai tepakitęs. 67 proc. rusų netiki, kad jų prezidentas turi tuos milijardų vertus rūmus. Ir nors 26-iems proc. inteligentiškos visuomenės yra gėda prieš pasaulį dėl korumpuotos savos valdžios, jos padėtis atrodo beviltiška. Greičiausiai pasikeitimų jiems teks laukti dar vieną rusų kartą, kol subręs dabartinis jaunimas, suprantantis A. Navalno kalbą ir jo kovos tikslus – būti laisviems nuo korumpuotos valdžios.

Šiame numeryje

Štai ir baigiame spausdinti Juozo Gailos gyvenimo kelionę – labai įdomiai ir įtaigiai parašytus jaunystės prisiminimus, apimančius nuo mažų dienų Lietuvoje iki pirmųjų metų Amerikoje. Autorius deda kabliataškį; jo gyvenimo kelias tęsiasi. Dar nebaigti spausdinti atsiminimai sulaukė entuziastingų skaitytojų atsiliepimų. *„...Tai įdomiausia autobiografija, kurią esu skaitęs. Juozas labai geras pasakotojas, veda nuo vienos vinjetės į kitą... Be to, lieka tų dienų ir vietovių gyva istorija, kurią mano seneliai ir tėveliai panašiai išgyveno DP stovyklose",* – rašo Tomas Dundzila iš Maine. *„Sausio 30 d. 'Draugas' atėjo vienuolikos puslapių. Norėjau perskaityti Juozo Gailos visą straipsnį – ir negalėjau",* – apie spaustuvės darbo broką praneša Vitalija Keblys iš Californijos. Akivaizdu, kad skaitytojai atidžiai seka prisiminimus ir nenori prarasti jų nė dalelės.

Padėkime autoriui išleisti knygą. Juk talentingai, vaizdžiai parašytas „Mano kelias" – tai paminklas visai kartai. Redakcija lauks jūsų minčių ir pasiūlymų.

Ramunė Lapas

TELKINIAI

JAV LB vėliava keliaus per Ameriką, aplankys visas lietuvių apylinkes ir pasipuoš daugybe tautiečių parašų. Sandros Ščedrinos nuotraukos

Vasario 16-osios minėjime – apie meilės įkvėptus darbus

RIMAS ČERNIUS

LR generalinis konsulatas Čikagoje kartu su JAV Lietuvių Bendruomene (LB), JAV LB Marquette Parko apylinke, lietuviška Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapija ir Lietuvos Šaulių sąjunga išeivijoje (LŠSI) surengė Lietuvos valstybės atkūrimo dienos minėjimo šventę istoriniame Čikagos lietuvių Marquette Parko rajone esančioje lietuvių katalikų Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje.

Į bažnyčią įnešama 30 metrų trispalvė.

Šaltą vasario 14 dieną, sekmadienį, Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje po šv. Mišių buvo surengtas Vasario 16-osios minėjimas. Dėl šalto oro ir besitęsiančios pandemijos apribojimų bažnyčioje buvo šiek tiek mažiau žmonių, negu kad jų susirinkdavo ankstesniais metais Vasario 16-osios minėjimuose. Tačiau atėjusiems buvo akivaizdu, kad šis sekmadienis neeilinis: bažnyčioje skambant iškilmingai giesmei, LŠSI uniformuoti nariai, eidami procesijoje, įnešė Lietuvos, Amerikos ir savo organizacijos vėliavas.

Kunigo pamokslas – apie meilę ir viltį

Lietuvos valstybės atkūrimo dienos minėjimas pradėtas šv. Mišiomis už Lietuvos laisvę. Klebonas Jaunius Kelpšas, pradėdamas šv. Mišias, pastebėjo, kad šis sekmadienis yra paskutinis prieš Gavėnią, kuri prasideda trečiadienį, Pelenų dieną. Taipogi šį sekmadienį, vasario 14-tą dieną, yra švenčiama Šv. Valentino diena. O Marquette Parko Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje šią dieną minima Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo diena – Vasario 16-oji. Tad tiek klebonui, tiek minėjimo rengėjams reikėjo pagalvoti, kaip suderinti tris šventes, kurios iš pirmo žvilgsnio atrodo labai skirtingos.

Tie skirtumai buvo ypač akivaizdūs, išgirdus šio sekmadienio pirmąjį skaitymą ir Evangeliją. Abiejuose skaitymuose kalbama apie raupsuotuosius. Nors raupsų ligai gydyti jau kurį laiką yra žinomi vaistai, mums, gyvenantiems viruso šešėlyje jau ištisus metus, šiek tiek įsivaizduojama raupsuotųjų kančia, kada senovėje buvo reikalaujama, kad sergantys raupsais vengtų kitų žmonių, juos perspėdami šūkiu ,,nešvarus, nešvarus”. Ir mes, viruso įbauginti, esame mokomi vengti vieni kitų, dėvėti kaukes, užsidaryti savo namuose, lyg būtume panašūs į raupsuotuosius. Todėl sekmadienio Evangelija teikia vilties, nes Kristus raupsuotąjį, prašantį pagydymo, paliečia ir pagydo.

Klebonas savo pamoksle paaiškino šio sekmadienio skaitymus, iškeldamas Kristaus meilę visiems. Tą mintį kunigas gražiai susiejo su Valentino dieną švenčiama meile. Jis pakvietė savo meilę rodyti ne tik švenčiant Valentino dieną, bet kasdien. Pamoksle J. Kelpšas iškėlė Vasario 16-osios akto signatarų drąsą ir meilę savo tautai ir tautiečiams. Jų ryžtas ir meilė užtikrino Lietuvai laisvę, kuria dabar visi džiaugiamės.

JAV LB vėliava pradėjo kelionę po Ameriką

Po šv. Mišių bažnyčioje įvyko Vasario 16-osios minėjimas. Jį vedė Marquette Parko apylinkės pirmininkė Auksuolė Marciulevičienė. Chorui giedant giesmę ,,Lietuva brangi”, į bažnyčią buvo įnešta 30 metrų ilgio Lietuvos vėliava. Vėliava išsitiesė nuo bažnyčios durų iki altoriaus. Jos ilgis simbolizuoja atkurtos Lietuvos Nepriklausomybės 30 metų laikotarpį, kurį šventėme praėjusių metų kovo 11 dieną. Sugiedojus Lietuvos ir Amerikos himnus, vėliavą pašventino klebonas Jaunius Kelpšas.

LR generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius pasveikino minėjimo dalyvius sakydamas, kad svarbu turėti Lietuvą savo širdyje, kad ir kokiame pasaulio kampelyje gyventum. Sveikinimo žodį tarė JAV LB Krašto valdybos Kultūros reikalų tarybos pirmininkė Giedrė Knieža. Ji priminė, kad šiemet JAV LB švenčia savo 70-ties metų jubiliejų. Ta proga JAV LB vėliava apkeliaus 50 LB apylinkių Amerikoje. G. Knieža kvietė Marquette Parko apylinkės pirmininkę priimti atvežtą vėliavą, ant jos pasirašyti, kad ji galėtų toliau tęsti kelionę į kitas JAV LB apylinkes. A. Marciulevičienė kartu su kitais apylinkės valdybos nariais prie tos vėliavos nusifotografavo. Minėjimo dalyvius pasveikino A. Marciulevičienė, Jaunimo centro tarybos pirmininkas Antanas Rašymas. Vėliavų išnešimu baigėsi oficialioji minėjimo dalis.

Skambėjo dainos, pritariamos kanklių

Muzikinę renginio programą atliko iš New Yorko atvykusi lietuvių džiazo vokalistė, kompozitorė ir kanklininkė, Simona Smirnova. Renginio metu S. Smirnova, pati sau akompanuodama kanklėmis, atliko lietuvių liaudies dainų bei kelias šiuolaikinių autorių kūrinių interpretacijas.

Tarp koncerto metu nuskambėjusių melodingų lietuviškų dainų buvo liaudies daina ,,Rūta žalioji” ir kelios patriotinės dainos apie Lietuvą ir laisvę. Atlikėja puikiai bendravo su klausytojais, pakvietusi juos kartu padainuoti vienos dainos priedainį. S. Smirnovos atliktos dainos jaukiai nuteikė minėjimo dalyvius ir gražiai užbaigė minėjimą.

Minėjimą rengė LR generalinis konsulatas Čikagoje kartu su JAV LB, JAV LB Marquette Parko apylinke, lietuviška Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapija ir Lietuvos šaulių sąjunga išeivijoje.

Šventės organizatorių ir dalyvių grupelė prie bažnyčios, kur sniege nušvito Lietuvos trispalvės.

Bažnyčioje susirinkusiems dainavo Simona Smirnova.

Čikagos rotariečiai parėmė Marijampolės ligoninę

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Koronaviruso pandemijai suvaldyti Marijampolės Rotary klubas kartu su Marijampolės savivaldybe ėmėsi iniciatyvos ir sutelkė Marijampolės verslininkus bei visuomenę kilniam tikslui – buvo renkamos lėšos ir perkama būtina medicininė įranga. Pagalbos ranką ištiesė ne tik didelės, bet ir mažos įmonės, kurios šiuo metu taip pat išgyvena labai sunkų laikotarpį bei fiziniai asmenys, pervedę asmenines lėšas į COVID-19 fondo sąskaitą. Tarp tokių buvo ir Čikagos lietuvių Rotary klubas (Rotary Club of Chicagoland Lithuanians), skyręs šiam tikslui 1 200 eurų sumą.

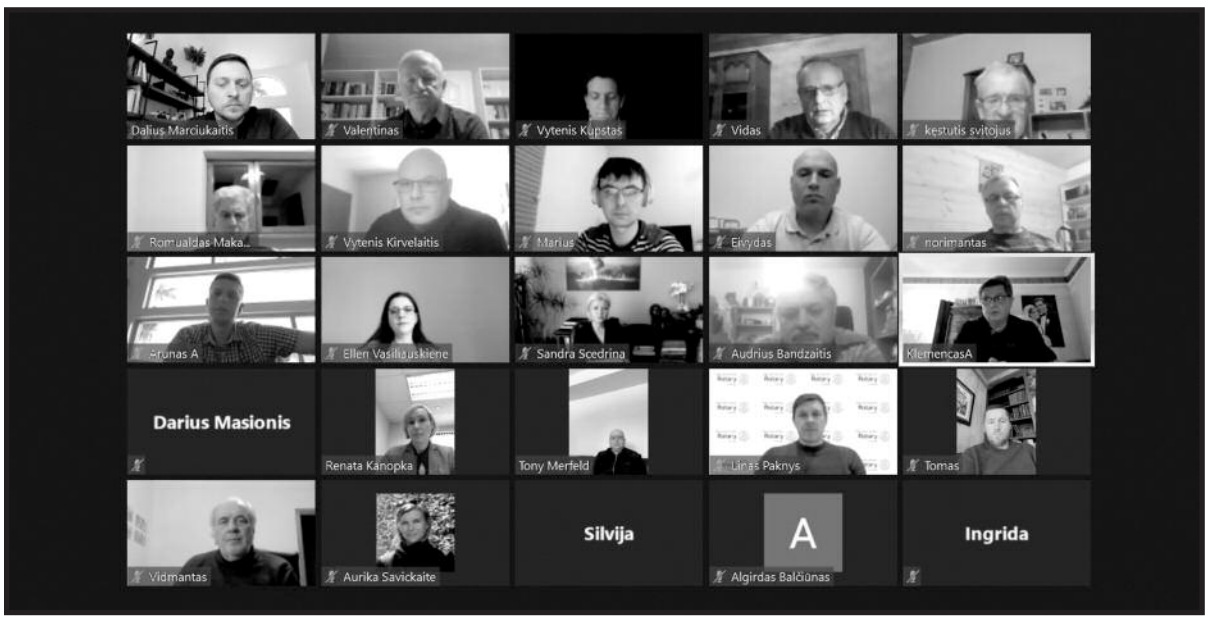

Bendras posėdis. Organizatorių nuotraukos

Pasak Marijampolės Rotary klubo prezidento Vytauto Lopetos, ši iniciatyva – puikus pavyzdys visiems kitiems miestams, kad susitelkimas, neskaičiuojamos darbo valandos dėl kilnaus tikslo duoda puikius rezultatus. Jis džiaugėsi, kad iniciatyvą palaikė ir lietuvių Rotary klubo iš Čikagos nariai.

,,Idėja pakviesti prie šios idėjos prisijungti rotariečius iš Čikagos kilo pernai gruodį. Vienas Marijampolės Rotary klubo narys turėjo bendrų teisinių reikalų su Čikagoje veikiančio klubo nariu Arūnu Astrausku, kuris yra kilęs iš Marijampolės. Be to, man dar 2017 metais lankantis tarptautiniame Rotary narių suvažiavime Atlantoje, Georgia valstijoje jau buvome užmezgę ryšius su lietuviais rotariečiais iš Čikagos", – pasakojo ,,Draugui" Marijampolės Rotary klubo narys Valentinas Vaškevičius, kuris yra ir visos Lietuvos Rotary apygardos Nr. 1462 iždininkas – finansų komiteto pirmininkas bei jos valdybos narys.

Tuomet Atlantoje vykusiame renginyje pranešimus skaitė tokios įžymybės kaip verslininkas filantropas Bill Gates ar Hollywoodo aktorius Ashton Kutcher. V. Vaškevičius dalyvavo diskusijoje sveikatos apsaugos tema, kurią moderavo garsi amerikiečių psichiatrijos profesorė Geetha Jayaram.

Ji 2016 m. lankėsi Lietuvoje ir skaitė pranešimą Rotary konferencijoje Klaipėdoje. Lietuvos rotariečiai tada brandino idėją įgyvendinti savižudybių prevencijos projektą, nes ši tema Lietuvoje labai aktuali, pastaruosius kelerius metus savižudybių skaičius čia buvo didžiausias Europoje. Toks projektas Lietuvoje praėjusių metų rudenį baigtas įgyvendinti, o pastarųjų penkerių metų statistiniai rezultatai rodo, kad savižudybių skaičius čia stabilizavosi ir mažėja.

,,Atlantoje tada pristatėme mūsų projektą, aš G. Jayaram padovanojau marškinėlius, kurie buvo dalis lėšų rinkimo akcijos Lietuvos apygardos inicijuotam projektui savižudybių provencijos programai remti. Prieš išvykdamas į Atlantą, susirašiau su Čikagos lietuvių Rotary klubo atstovais, ir šio klubo nariai Saulius Razgaitis, Vytenis Kirvelaitis, Darius Jasaitis, Saulius Janušonis mane globojo Amerikoje, padėjo pristatyti pranešimą", – prisiminė V. Vaškevičius.

Pasak V. Vaškevičiaus, jis ir jo žmona Inga tada Atlantoje tarp daugiau kaip 50 tūkstančių dalyvių buvo vieninteliai atstovai iš Lietuvos, ir jiems buvo itin malonu, kad suvažiavimo atidarymo metu tarp kitų 110 vėliavų buvo įnešta ir Lietuvos trispalvė. Savižudybių prevencijos programos pristatymas darbinės grupės posėdyje praėjo sėkmingai – jos nariai apie šį projektą jau buvo girdėję iš prof. G. Jayaram, tad po pusantros valandos trukusio šio klausimo svarstymo projektui buvo pritarta ir jis gavo beveik 92 tūkstančių eurų paramą.

Šį savižudybių prevencijos projektą Lietuvoje įgyvendino 11 savivaldybių. Projekto metu ekspertai dalinosi savo įžvalgomis ir patarimais, buvo surengti mokymo kursai policijos, sveikatos apsaugos sistemos, socialiniams, švietimo darbuotojais, psichologams, bažnyčių atstovams, kurių metu buvo mokoma, kaip elgtis su savižudybėmis susijusiais atvejais. Be to, buvo suteikiama pagalba šeimoms, kuriose būta savižudybių bandymų, atlikta stebėsena, optimizuota psichikos sveikatos centrų veikla, parengtos rekomendacijos.

Čikagos lietuvių klubo prezidentė R. Kanopka tikisi sėkmingo bendradarbiavimo ir ateityje.

,,Projekto tikslas buvo sumažinti savižudybių skaičių nuo 30,8 atvejo 100 tūkstančių gyventojų 2015 metais iki 19,5 atvejo 2020-aisiais, ir šį tikslą pavyko pasiekti. Nuo pernai, kai pasaulis kovoja su nauja koronaviruso pandemija, iškilo nauji iššūkiai, ir labai svarbu, kad su jais kovojame bendromis pastangomis", – sakė Lietuvos Rotary organizacijos finansų komiteto pirmininkas.

Šįkart susitarus su Čikagos lietuvių Rotary klubu dėl paramos Marijampolės ligoninei ir gavus 1 200 eurų, už juos nupirktas specialus priešpragulinis čiužinys, labai reikalingas nuo COVID-19 besigydantiems ligoniams. Nors abiejų šalių rotariečius skiria Atlanto vandenynas, neseniai surengtas bendras susirinkimas nuotoliniu būdu, kuriame dalyvavo apie 30 žmonių, maždaug po vienodai iš Marijampolės ir Čikagos.

,,Virtualioje erdvėje susitikome su Čikagos klubo nariais pabendrauti, artimiau susipažinti. Jų klubo prezidentė Renata Kanopka ir kiti nariai pristatė savo klubą ir veiklas, mes pristatėme Marijampolės miestą, savo klubą ir pakvietėme atvykti svečius, kai tik galimybės leis – kasmet rudenį organizuojame Lietuvos rotariečių sporto žaidynes – Rotariadą, o čikagiškiai mus pakvietė į savo golfo turnyrą. Taip pat papasakojome apie Marijampolės Rotary klubo projektus ir sutarėme ieškoti bendradarbiavimo galimybių ateityje.

Rotary Club of Chicagoland Lithuanians mus sužavėjo tuo, kad yra įkurtas lietuvių Čikagoje ir nariais (klube 28 nariai) gali būti tik lietuviškai kalbantys žmonės. Šiuo metu klubas ieško galimybių įkurti lietuvišką Rotaract, kuris yra Rotary pamaina, klubą. Mes pasidalinome savo patarimais, patirtimi ir palinkėjome sėkmės einant užsibrėžto tikslo link", – sakė V. Vaškevičius.

Iš viso paskelbus apie paramos akciją per maždaug mėnesį Marijampolės ligoninei verslininkai, įvairios įstaigos, organizacijos, pavieniai asmenys skyrė daugiau kaip 330 tūkstančių eurų. Už juos buvo nupirkti ir jau minėti čiužiniai, ir mobilus rentgeno aparatas, dirbtinės plaučių ventiliacijos aparatai, pacientų vartymo įrenginių ar dušo/tualeto vežimėlio komplektai, kurie ligoninėje reikalingi kiekvieną dieną bei kita būtina įranga.

Nuo 2008 m. sėkmingai veikiančiam Čikagos lietuvių Rotary klubo nariams tai ne pirmas kartas, kai jie paremia Lietuvos sveikatos įstaigas ir pacientus – apie 450 tūkstančių dolerių klubas yra skyręs insulino pompoms pirkti Lietuvoje diabetu sergantiems vaikams, 60 tūkstančių dolerių – medicininės įrangos pirkimui Šiaulių ligoninei (bendradarbiaujant su Šiaulių Rotary klubu) ir paramai „Pieno bankui" Kauno klinikose, 70 tūkstančių dolerių bendradarbiavimo su ,,Mamų unija'' projektui – Šeimos namų vėžiu sergančių vaikų šeimoms įkūrimui Vilniuje, dar 20 tūkstančių – autizmu sergančių vaikų terapijos centrams Mažeikiuose ir Biržuose, 10 tūkstančių dolerių – specialios įrangos neįgaliesiems Ukmergėje pirkimui, paramai Universiteto klinikų Pediatrinės onkologijos skyriui skirta 35 tūkstančiai dolerių.

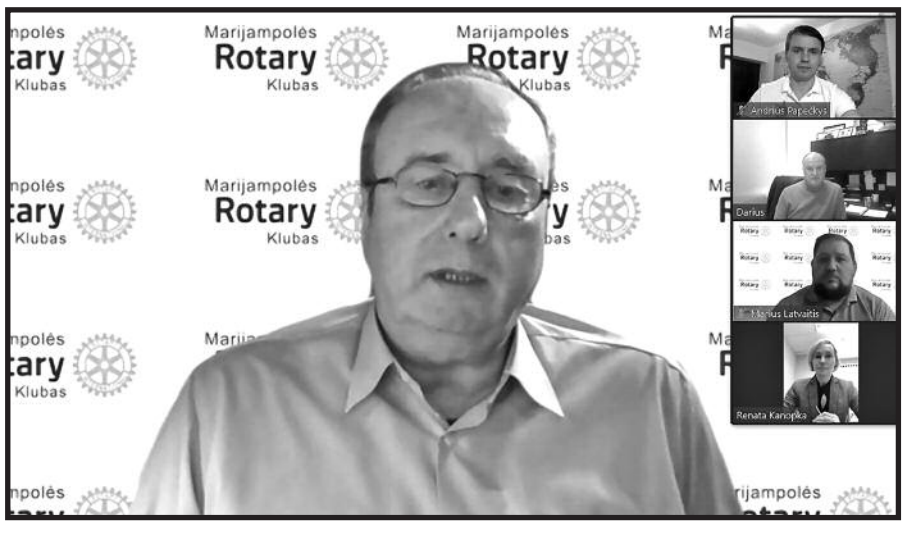

Marijampolės Rotary klubo prezidentas V. Lopeta džiaugiasi parama iš Čikagos.

Marijampolės rotariečiai pristato Sūduvos sostinę.

Vasario 16-oji: tada ir dabar

Moksleiviai Kurkliuose (dab. Anykščių raj.) švenčia Vasario 16-ąją, apie 1920–1921 m. LNM nuotr.

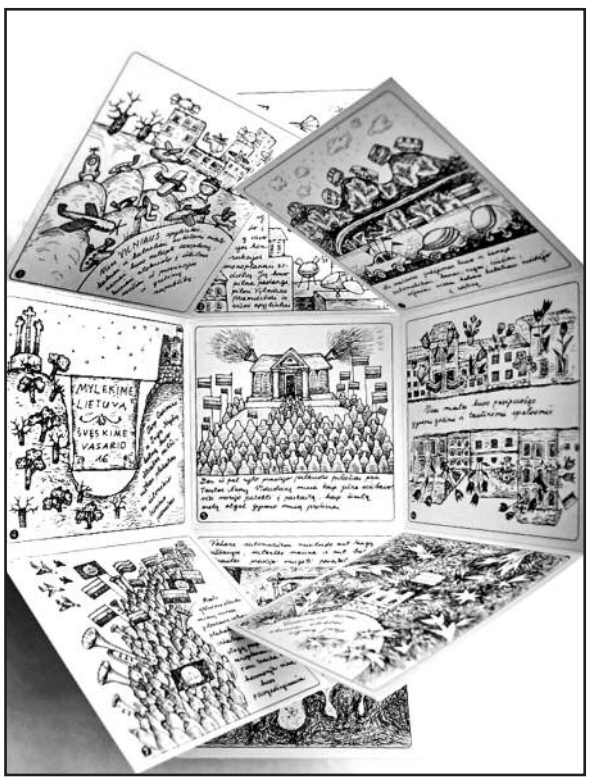

Signatarų namų kilnojamosios parodos edukacinis žaidimas. S. Samsono nuotr., LNM

Lietuvos nacionalinis muziejus (LNM) ir Signatarų namai parengė kilnojamąją parodą apie Vasario 16-osios šventę ir jos minėjimo tradicijas 1919–1940 metais. Specialiai šiai parodai muziejininkai sukūrė ir nuotaikingą edukaciją pagal rašytojo Antano Vienuolio tarpukariu skelbtas vizijas ir pranašystes, kaip Vasario 16-oji atrodys po šimto metų, t. y. dabar.

„Rengdami šią parodą kolegos iš Signatarų namų siekė, kad įdomus, bet plačiai nežinomas kultūrinis paveldas taptų prieinamas visos Lietuvos žmonėms. Paroda dar šįmet pradės savo kelionę: pirmiausiai į Rokiškį, kitąmet į Anykščius, o vėliau – į kitus miestus ir miestelius, jų muziejus, bibliotekas, kultūros centrus ir mokyklas. Viliamės, kad ji ne tik supažindins su ano meto Vasario 16-osios šventės tradicijomis, bet ir įkvėps naujų idėjų ateičiai, paskatins šią dieną švęsti. Švęsti kūrybingai", – pasakoja LNM vadovė dr. Rūta Kačkutė.

Parodoje pasakojama, kaip Vasario 16-oji būdavo švenčiama Pirmojoje Lietuvos Respublikoje. Vasario 16-oji buvo vienintelė per visą Nepriklausomybės laikotarpį išlikusi valstybinė šventė: kitos atsirasdavo ir nunykdavo, keitėsi jų datos. Tiesa, pirmąja valstybine švente, ne darbo diena, tapo Gegužės 1-oji, bet jos šventimo tradicija nesusiklostė, o vėliau ir nutrūko. Oficialia švente, Nepriklausomos Lietuvos valstybės paskelbimo diena, Vasario 16-oji tapo 1920 metais. Kartais publicistiškai ji buvo vadinama Tautos švente.

Paroda primins jau dingusius Vasario 16-osios šventės ženklus, kurie anuomet būdavo įprasti, ir nukels ne tik į tuometinę sostinę Kauną, bet ir į Alytų, Vilkaviškį, Klaipėdą, Laukžemę, Luokę, Joniškį, Raguvą, Zarasus, netgi į Čikagą ir Buenos Aires. Demokratiškos, telkiančios Vasario 16-osios nuotraukose – susikaupę, džiugūs ne tik valstybės kūrėjai ir vadovai, bet ir smalsiai į kamerą žvelgiantys kukliai apsirengę žmonės.

Vasario 16-oji 1920 m.: vizija, kaip švęsime po 100 metų

Anot parodos autorės, Signatarų namų vyresniosios muziejininkės Vilmos Bukaitės, kartu su paroda parengta edukacija primins prieš šimtmetį egzistavusią tradiciją: „Rašytojas Antanas Vienuolis 1920–1927 metais šią dieną spaudoje skelbdavo humoristines praeitų metų apžvalgas. Jis pranašavo, kad po šimto metų į šventinio Vilniaus centrą ne tik automobiliais, bet ir lėktuvais, banais, cugais, čiužiais, vėjuvais suplūs minios žmonių, kurie veršis Tautos namuose išklausyti paskaitą apie Lietuvos Respublikos gimimą. Dieną jie grožėsis gyvomis gėlėmis ir tautinėmis spalvomis papuoštomis gatvėmis, o vakare – 'elektros ugnių jūroje' skendinčiu Gedimino kalnu ir kino kadrais ant didžiųjų pastatų sienų."

Minia, susirinkusi į Vasario 16-osios šventę Kaune, Viešojoje (Rotušės) aikštėje. 1920 m. LNM nuotr.

Šiuos įspūdingus A. Vienuolio vaizdinius dailininkė Edita Prelgauskienė įamžino, nupiešdama komiksą. Pagal jį parodos dailininkės Jurgos Karosaitės sukurtas lankstinys-dėžutė taps siūlomų edukacijų kulminacija ir geru parodos prisiminimu. Parodą kelionėms po Lietuvą pritaikė architektė Ieva Cicėnaitė. Jos sukurtas kompaktiškas ir patogus, į stilizuotą senovinę komodą panašus kilnojamosios parodos baldas net savo forma liudija apie paveldo pritaikomumą ir aktualumą šiuolaikiniame pasaulyje. Parodą finansavo Lietuvos kultūros taryba.

Parodoje „Vasario 16-osios šventė 1919–1940 metais: susitelkimas ateičiai" panaudota Lietuvos nacionalinio muziejaus saugoma medžiaga: nuotraukos, atvirukai, pašto ženklai, medaliai, ženkleliai, dokumentai. Iškalbingomis fotografijomis pasidalijo ir parodos partneriai: Rokiškio krašto muziejus bei A. Baranausko ir A. Vienuolio-Žukausko memorialinis muziejus. Vertingais eksponatais leido pasinaudoti ir daugelis kitų Lietuvos muziejų bei bibliotekų. Dalis parodos medžiagos yra prieinama ir virtualiai: *http://www.lnm.lt/kaip-jie-mokesi-svesti-laisve/*.

LNM inf.

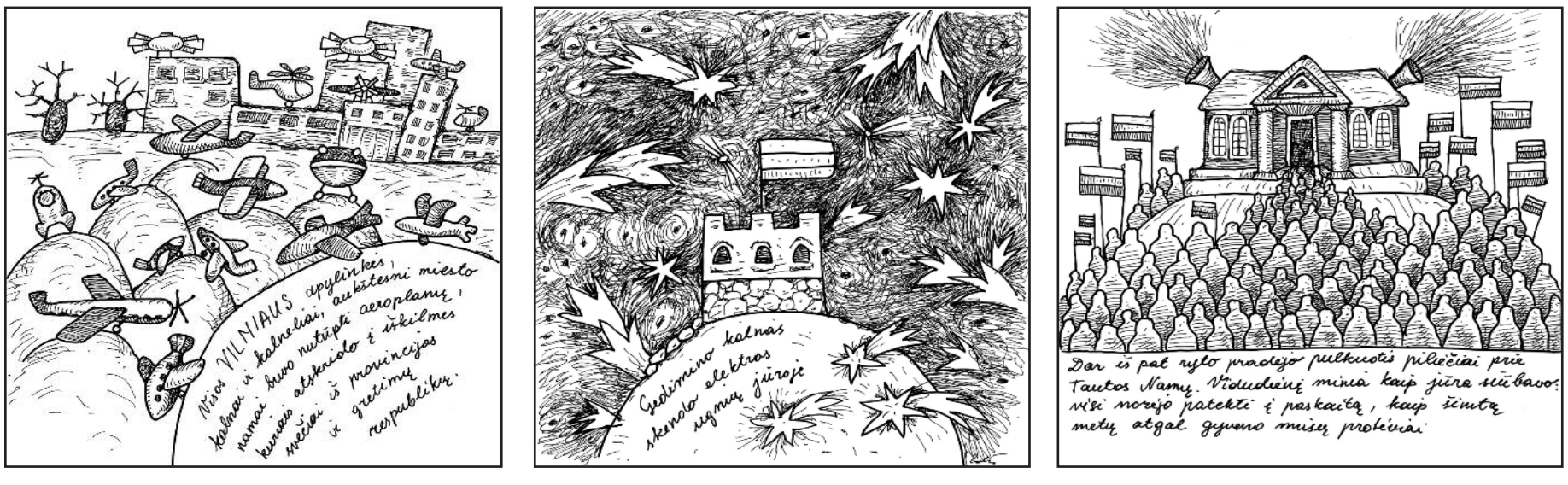

Rašytojo A. Vienuolio vizija, kaip Vasario 16-oji bus švenčiama po šimto metų, t. y. dabar. Iliustracijų autorė E. Prelagauskienė, LNM.

LIETUVA

Parengė Vitalius Zaikauskas

Vasario 16-ąją – sveikinimai Lietuvai iš viso pasaulio

Vilnius (Prezidentūros inf.) – Vasario 16-osios – Valstybės atkūrimo dienos proga Lietuvos Respublikos prezidentą Gitaną Nausėdą ir visus šalies žmones sveikino užsienio šalių vadovai. Sveikinimuose Lietuvai ir lietuvių tautai linkima laimės, santarvės ir klestėjimo.

Popiežius Pranciškus siunčia nuoširdžius sveikinimus ir linkėjimus mūsų šalies žmonėms. Šventasis Tėvas laimina lietuvių tautą ir meldžiasi, kad šie metai mums būtų kupini harmonijos, gerovės ir klestėjimo.

Jungtinių Amerikos Valstijų prezidento Joe Biden laiške pabrėžiama, kad, jam pradėjus eiti prezidento pareigas, tikimasi tęsti šalių partnerystę ir toliau puoselėti demokratines vertybes, kuriomis dalijasi mūsų tautos.

„Su dideliu džiaugsmu stebiu labai gerus tarpusavio supratimu, bendradarbiavimu ir dialogu grįstus Lenkijos ir Lietuvos santykius. Nepaisant besitęsiančios pandemijos, mūsų šalys glaudžiai bendradarbiauja gerindamos saugumo situaciją kaimynystėje bei remia demokratinės Baltarusijos visuomenės kovą", – rašoma Lenkijos prezidento Andrzej Duda sveikinime Lietuvai.

Savo ir visų Vokietijos žmonių vardu sveikindamas Lietuvą šios šalies prezidentas Walter Steinmeier pabrėžė, kad su džiaugsmu žvelgia į daugiau nei 100 metų trunkančią Lietuvos ir Vokietijos diplomatinių santykių istoriją. „Visa tai yra tvirtas pagrindas tęsti mūsų sėkmingą bendradarbiavimą ir kartu atstovauti mūsų interesams ir vertybėms Europoje bei pasaulyje", – savo sveikinimo laiške teigia Vokietijos vadovas.

Prancūzijos Respublikos prezidentas Emmanuel Macron savo sveikinime pabrėžė artėjantį valstybių diplomatinių santykių atkūrimo 30-metį ir prisiminė šiltą vizitą Lietuvoje pernai.

Jungtinės Karalystės karalienė Elisabeth II savo atsiųstame sveikinime valstybinės šventės proga visiems Lietuvos žmonėms palinkėjo visa ko geriausia ir lengvesnių ateinančių metų.

„Man nepaprastai malonu pasveikinti Jus, Ekscelencija, Lietuvos valstybės atkūrimo dienos proga ir nuoširdžiai palinkėti laimės ir klestėjimo Jūsų šalies žmonėms", – sveikina Japonijos imperatorius Naruhito.

Vasario 16-osios proga sveikinimo laiškus taip pat atsiuntė Švedijos, Nyderlandų, Ispanijos, Maroko ir Bahreino karaliai. Lietuvą ir jos žmones sveikina ir valstybių lyderiai iš Estijos, Suomijos, Vengrijos, Šveicarijos, Rusijos, Korėjos, Indijos, Kataro, Turkmėnistano, Kirgizijos, Bangladešo ir kiti.

Pavogti dalies „CityBee" klientų duomenys

Vilnius (BNS) – Įsilaužėliai pavogė dalies trumpalaikės automobilių nuomos įmonės „CityBee" klientų duomenis.

Vagystė paaiškėjo vasario 15 dieną, kai viename forume buvo paskelbta dalies Lietuvoje registruotų „CityBee" klientų informacija.

„Iš to, kas paskelbta ir ką nustatė kibernetinio saugumo ekspertai, matome, kad ribotam asmenų ratui tapo prieinami duomenys tų klientų, kurie „CityBee" sistemoje užsiregistravo iki 2018 metų vasario 22 dienos. Paskelbti jų vardai, pavardės ir asmens kodai", – sakė „CityBee" vadovas Kristijonas Kaikaris.

Gavusi informaciją apie neteisėtą duomenų paviešinimą, su kuriuo, įtariama, yra susiję ir tretieji asmenys, „CityBee" informavo Lietuvos policiją.

Daugiau nei 110 tūkst. pakaitiniais automobialiais pasinaudojusių klientų duomenys buvo pavogti. LRT nuotr.

Apie incidentą taip pat informuojami bendrovės klientai.

„Įmonė deda visas pastangas, kad paskelbti duomenys būtų pašalinti iš užsienyje registruoto forumo, kuriame jie buvo įkelti", – teigiama pranešime.

K. Kaikaris pabrėžė, kad šis neteisėtas klientų duomenų paskelbimas nepadarys jokios įtakos „CityBee" klientų paskyrų ar jų finansinių paslaugų saugumui.

„Klientų naudojami slaptažodžiai yra kruopščiai saugomi ir nebuvo paviešinti, o nuo šių metų sausio 1 dienos įdiegta papildoma „CityBee" programėlės apsaugos funkcija „Passcode" garantuoja aukščiausio lygio mūsų klientų paskyrų apsaugą", – tvirtino K. Kaikaris.

Jis taip pat akcentavo, kad nusikaltėliai neturi jokios galimybės prieiti prie „CityBee" klientų finansinių paslaugų, mat bendrovė nekaupia informacijos, susijusios su klientų mokėjimo būdais.

Šiuo metu „CityBee" aiškinasi, kokiu būdu galėjo būti pasisavinti seni jos klientų duomenys. Bendrovė taip pat ruošia informaciją visoms suinteresuotoms institucijoms – tarp jų ir Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, policija susisiekė su Europolo tarnybomis.

„CityBee" veikia Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje ir Lenkijoje. Bendrovės valdomų automobilių parką sudaro daugiau nei 2 tūkst. transporto priemonių, įmonė turi daugiau kaip 750 tūkst. registruotų klientų bazę.

Ekspertai nėra linkę į šią duomenų vagystę žiūrėti taip optimistiškai, kaip „CityBee" vadovas. Jų teigimu pavogta 110 tūkst. vartotojų duomenų. Jie teigia, kad be asmens kodų, vardų, pavardžių pavogti ir jų telefonų numeriai, adresai, vairtotojų pažymėjimų numeriai bei užkoduoti slaptažodžiai, todėl vagims būtų labai paprasta prisiimti kreditų.

Vartotojai raginami atidžiai stebėti, kas vyksta su jų banko sąskaitomis, nuolat keisti slaptažodžius.

Šios įmonės paslaugomis anksčiau pasinaudoję klientai jau subūrė į 2,1 tūkst. „Facebook" vartotojų, grupę, įpykusių dėl susidariusios situacijos. Jų skaičius nuolat auga.

Surasti ir atpažinti partizanų palaikai

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras praneša, kad pavyko surasti ir atpažinti 11-os ginkluoto pasipriešinimo dalyvių ir jų rėmėjų palaikus.

Vilniaus Našlaičių kapinėse rasti ir identifikuoti dveji sovietinių okupantų mirties bausme nubaustų ir sušaudytų partizanų palaikai: 33 metų Vytauto apygardos Lokio rinktinės Sartų rajono štabo viršininkas Vytautas Miškinis–Viesulas (sušaudytas 1962 m.) ir 35 metų Prisikėlimo apygardos štabo aprūpinimo skyriaus viršininkas Pranciškus Prusaitis–Lapė – paskutinysis mirties bausme nubaustas partizanas (sušaudytas 1963 m.).

1. Vytautas Kazimieras Miškinis–Viesulas, 2. Pranciškus Prusaitis–Lapė, 3. Antanas Šerkšnas–Bijūnas, 4. Bolius Sotnikas–Milžinas, 5. Petras Videika–Klevas, 6. Petras Žakevičius–Tautmylis, 7. Petras Vilkelis–Barzdukas , 8. Juozas Barkauskas–Vėjūnas. LGGRT centro nuotr.

2019 m. Druskininkų savivaldybės Leipalingio kapinėse reekshumuoti 34 partizanų palaikai, iš kurių jau atpažinti 7 partizanų ir 2 rėmėjų palaikai, dar 3 asmenų palaikai baigiami identifikuoti. Leipalingyje atpažinti 16 metų rėmėjas Alfonsas Bubnelis, 18 metų ryšininkas Vytautas Kauzonas, Dainavos apygardos Šarūno rinktinės Vytenio tėvūnijos vadas 39 metų Petras Vilkelis–Barzdukas, Vytenio tėvūnijos partizanai: 21 metų Juozas Barkauskas–Vėjūnas, 21 metų Petras Žakevičius–Tautmylis, 26 m. VDU Medicinos fakulteto studentas Antanas Šerkšnas–Bijūnas, 31 m. Bolius Sotnikas–Milžinas, taip pat Dainavos apygardos Šarūno rinktinės Juozapavičiaus tėvūnijos partizanai: 19 metų Petras Videika–Klevas ir 25 m. Vladas Amšiejus–Neris.

Visi šie laisvės kovų dalyviai žuvo Leipalingio valsčiuje.

Keturi iš jų žuvo 1949 m. kovo 9 dieną, kai okupantai aptiko Norkūnų kaime esantį bunkerį (žuvo partizanai Bolius Sotnikas–Milžinas ir Juozas Barkauskas–Vėjūnas) ir Smališkės kaime Onos Paliutienės namuose esantį bunkerį (iš čia žuvusių atpažinti partizanai Petras Vilkelis–Barzdukas ir Petras Žakevičius–Tautmylis). Iš stipriai sudarkytų palaikų galima daryti prielaidą, kad MGB-istai į O. Paliutienės namuose esantį bunkerį buvo įmetę granatą.

1949 m. lapkričio 14 d. agentui smogikui suorganizavus fiktyvų susirinkimą Panaros pamiškėje žuvo partizanai Vladas Amšiejus–Neris ir Petras Videika–Klevas bei du ryšininkai, iš kurių atpžintas Vytautas Kauzonas.

Partizanas Antanas Šerkšnas–Bijūnas žuvo 1947 m. per čekistų surengtą pasalą Dulgininkų ir Valančiūnų kaimų sandūroje.

Jauniausio rasto pasipriešinimo dalyvio 16-mečio Alfonso Bubnelio palaikus čekistai buvo užkasę Leipalingio NKVD būstinės kieme.

1991 m. Leipalingio gyventojų iniciatyva iš įvairių miestelio vietų buvo iškasti ir Leipalingio kapinėse palaidoti 34 pokario pasipriešinimo dalyvių palaikai. 2019 m. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro iniciatyva ir užsakymu, palaikai buvo reekshumuoti, palaikų ir artimųjų DNR mėginių sugretinimus atliko ir žuvusiųjų tapatybę nustatė Valstybinės teismo medicinos tarnybos mokslininkai.

Ieškodamas partizanų palaikų ir remdamasis archyvinių duomenų fragmentais 2017 m. Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo (LGGRT) centras taip pat organizavo ir koordinavo archeologinius tyrimus Vilniaus Našlaičių kapinėse, kurių metu 2018 m. buvo surasti partizanų Adolfo Ramanausko–Vanago ir Albino Ivanausko–Topolio, 2019 m. – Antano Kraujelio–Siaubūno ir Juozapo Streikaus–Stumbro, 2020 m. – Vytauto Miškinio–Viesulo ir Pranciškaus Prusaičio–Lapės palaikai.

LGGRT centro užsakymu Našlaičių kapinių kompleksinius archeologinius tyrimus vykdė Vilniaus universiteto archeologas dr. Gintautas Vėlius; palaikų paieškas ir atpažinimą Našlaičių kapinėse ir Leipalingyje koordinavo LGGRT centro Memorialinio departamento vyr. patarėjas Eugenijus Peikštenis, istorinius tyrimus vykdė ir artimųjų mėginius surinko vyr. istorikai Rimantas Zagreckas ir Dalius Žygelis.

E. Peikštenis akcentavo, kad Leipalingyje ketinama ieškoti daugiau nei 100 nerastų palaikų. Tolesni tyrimai gali trukdi dar 10 ar 20 metų.

D. Žygelis teigia, kad centras pastaruoju metu sulaukia labai daug artimųjų prašymų surasti laisvės kovose žuvusių giminių palaikus.

Šiais metais Našlaičių kapinėse bus tęsiami archeologiniai tyrimai.

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras

Prizai laukia čempionų! Asmeninio archyvo nuotraukos

Atiduodamas kad ir mažą dalelę savo širdies, daiktams įpūti gyvybės

Gyventi nenuobodžiai galima visais laikais!

Kartą mano brolienė, amerikietė, paklausė: ko lietuviai linki vienas kitam prieš pradėdami vaišintis? ,,Skanaus!" – atsakiau. Ji neaiškino, o aš neklausiau, kodėl prireikė atnaujinti lietuvių kalbos pagrindus. Praėjo porą pandeminių savaičių ir mūsų dvi šeimos – Raimundo ir jo brolio Tomo – sutarėme pasimatyti po ilgų atskirties mėnesių. Brolienė Laurie ištiesė supakuotą dovanėlę – ,,čia jums". Tai buvo juoda grifelinė lentelė su išgraviruotomis vyno taurėmis, sūriu, vynuogių keke ir užrašu – ,,Skanaus!". Aha – štai dėl ko reikėjo lietuviškos pamokėlės! Laurie, jos brolis Mark ir Tomas papasakojo apie jų naują hobį, kuris pamažu vystosi į naują šeimos verslą. Jų entuziazmas – užkrečiantis ir puikus priešnuodis prieš apatiją bei sąstingį, kurį šiomis dienomis patiria ne vienas. Galbūt ši įkvepianti istorija suteiks taip reikalingą postūmį dar kokiai besiblaškančiai sielai?

Kaip ir kam gimė mintis imtis tokio visai naujo ir nebūdingo jums užsiėmimo?

Tomas: Pirminė idėja buvo Laurie. Ji pamatė ,,Glowforge" (3D spausdintuvai, pritaikyti namų dirbtuvėms, kurie graviruoja ir pjausto lazeriu) ir jai patiko idėja kurti individualiems poreikiams, gaminti suasmenintus daiktus. Tačiau būtent aš buvau tas, kuris ,,nuspaudė gaiduką" – t. y., pasiūliau nusipirkti lazerį. Laurie dar dvejojo, nes neturėjome aiškaus plano, ką su tuo lazeriu daryti, kad investicija pasiteisintų.

Ir ką jūs gaminate?

Laurie: Įvairius dirbinius. Mes graviruojame įvairias dovanėles, kalėdinius ornamentus, sportinius prizus, grifelines lenteles. Taip pat apdirbame medieną, gaminame virtuvines pjaustymo lentas, kurias po to išgraviruojame. Dirbti su medžiu pasidarė labai įdomu, ir mes pradėjome gaminti baldus – daugiausia stalelius ir suolus. Labai patinka natūrali mediena, kurioje matyti skerspjūviai – tai taip gražu.

Kur jūs parduodate savo gaminius?

L.: Mes išsinuomavome vietą *Prestige Creative Markets*. Tai unikali prekyvietė Bartlett, Illinois, savotiška turgavietė po stogu, įkurta šimto metų senumo klėtyje, kur savo rankų darbo gaminius ar senienas parduoda daugiau kaip 90 smulkių prekybininkų. Bendruomenės nariai ten budi pakaitomis, maždaug po 2–3 dienas per mėnesį. Taip pat gaunamе specialių užsakymų, nes žinia apie mūsų naują verslą pasklido tarp pažįstamų ir mūsų golfo klubo bendruomenės narių.

Ar jūs kaip nors reklamuojate savo dirbinius?

T.: Kol kas reklama mes dar neužsiėmėme. Potencialūs klientai teiraujasi, ar nesame sukūrę elektroninės svetainės, bet mes jai dar nepasiruošę. Turime atsispausdinę vizitines korteles, jos yra padėtos *Prestige Creative Markets*. Taip pat esame sukūrę Instagram paskyrą – *Engraved_Expressions*.

Mes taipogi organizavome lėšų telkimo vajų *Chicagoland Habitat for Humanity*, tuo pačiu pagarsindami savo vardą. Prieš Kalėdas sukūrėme ir padovanojome papuošalų eglutei, iš kurių ši organizacija uždirbo per pusantro tūkstančio dolerių. Su savo lazeriu mes taip pat pagaminome ir padovanojome vietinei ligoninei kaukių laikiklių – sveikatos priežiūros darbuotojai skųsdavosi, kad kaukių gumytės dirgina jų veido odą.

Galime pasidžiaugti, kad jau turime klientų, kurie į mus kreipiasi pakartotinai.

Jūs iki šiol nieko panašaus nedarėte – atradote savyje užslėptus talentus? Kokių kiekvieno iš jūsų sugebėjimų prireikė šiam verslui?

T.: Dirbant su lazeriniu graviruotoju, kompiuterinės žinios, be abejo, yra esminės. Medžio apdirbimo įgūdžiai reikalingi pjaustymo lentų ir baldų gamybai. Mes su Laurie nebuvome susidūrę su panašiais darbais, bet čia į pagalbą atėjo Laurie brolis Mark, kuris yra prityręs meistras. Jis mums labai padeda, ir mes jam esame be galo dėkingi. Mark išmokė mus daugybės dalykų, ir dabar jau nebesijaučiame naujokais.

Kaip pasidalinate darbus tarpusavyje?

L.: Tomas dirba savo įprastinį darbą (jis jau daug metų atstovauja sportinės avalynės gamintojui ,,New Balance"), tad savaitės dienomis naujam užsiėmimui daug laiko skirti negali. Bet savaitgaliais jis prisideda ir daro viską, ką gali. Aš užsiimu daugiau kūrybine dalimi, Tomas – verslo. Jo per daug metų išlavinti pardavėjo įgūdžiai yra didelis lobis. Jis pristatė mūsų gaminius golfo klubui ir gavo tiek užsakymų, kad darbo užteks visiems šiems metams. Mes kartu viską aptarinėjame ir taip gimsta idėjos. Nuolat ieškome įkvėpimo šaltinių, kad galėtume sukurti ką nors naujo.

Kartu tariantis ir svarstant, gimsta naujos idėjos. Laurie ir Tomas Lapas

Ar jau atsipirko jūsų pirminės investicijos? Ar galite pavadinti savo verslo pradžią sėkminga?

T.: Kol kas ne. Bet mūsų verslui dar tik 7–8 mėnesiai. Mes ir nesitikėjome, kad investicijos atsipirks per tokį trumpą laiką. O ir žiūrėjome į tai daugiau kaip į hobį – ne kaip į rimtą verslą.

Prieš Kalėdas ir Naujuosius metus buvome taip užimti, kad vos spėjome vykdyti užsakymus. Taigi, galime sakyti, kad pradžia visai gera.

Ką patartumėte tiems, kurie norėtų gyvenime pabandyti ką nors skirtingo, bet nesiryžta?

L.: Sunku būtų ką nors patarti. Tačiau jei norite imtis ko nors, kas jums patinka – darykite tai ir džiaukitės. Mūsų veikla suteikė mums galimybės šiais nuobodžiais ir neproduktyviais laikais užsiimti tuo, kas tikrai įdomu ir galvoti apie tai, kad užkrečia ir įkvepia.

Kalbėjosi **Ramunė Lapas**

Mieli lietuviai pasaulyje,

Vasario 16-oji – diena, kuri mums primena, kokia svarbi yra laisvė. Tai žodis, be kurio šiandienos lietuvis nebeįsivaizduoja savo gyvenimo: laisvė mylėti ką nori, nebijoti išsakyti savo nuomonės, laisvė būti savimi. Lygiai prieš 70 metų, kai Lietuva tyliai, niekam nežinant galėjo minėti šią svar-bią datą – 1951 m. vasario 16-tą dieną, lietuvių radijo imtuvuose nuskambėjo kvepianti laisve viltis. Tą dieną išėjo pirmoji ,,Amerikos balso" laida lietuvių kalba. Šis balsas lietuvius lydėjo lyg laisvės šauklys daugybę dešimtmečių. Radijo bangomis lietuviai skelbė tai, kas leido tikėti ir nepamiršti, kad Vasario 16-ąją – Lietuvos Valstybės atkūrimo dieną – vėl galėsime švęsti kartu. Ir tai nutiko.

Dabar šią dieną minime pasirinkę gyventi ten, kur norime: Lietuvoje, Australijoje, Urugvajuje, Pietų Afrikos Respublikoje ar Norvegijoje. Tai vadiname LAISVE.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos vardu – su Vasario 16-ąja! Su Lietuvos Valstybės atkūrimo diena!

Dalia Henke
Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkė
2021 m. vasaris

Dėl pandemijos – minėjimas lauke

Vasario 13 d. Clevelando lietuviai, tarp kurių buvo JAV Lietuvių Bendruomenės Clevelando apylinkės pirmininkas Algis Gudėnas bei LR garbės generalinė konsulė Ingrida Bublienė, susirinko prie Jono Basanavičiaus biusto Lietuvos kultūriniuose darželiuose ir paminėjo Lietuvos valstybės atkūrimo 103-ąsias metines. Trumpoje ceremonijoje ypatingai šaltą šeštadienį dalyvavo ir Clevelando miesto tarybos narys Mike Polensek, reportažą apie renginį paruošė internetinis tinklalapis *Clevelandpeople.com.*

Dan Hanson nuotr.

Didžiausia trispalvė – ant stogo Los Angeles

103-iųjų Valstybės atkūrimo dienos metinių proga Los Angeles lietuviai prisijungė prie Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ,,Trispalvių jūros pasaulyje" iniciatyvos, kurią įkvėpė akcija Laisvės gynėjų dienos proga Santa Monicoje, kai Ramiojo vandenyno pakrantėje buvo „pasodinta" tūkstančių neužmirštuolių pieva.

Šįkart Los Angeles lietuviai taip pat nustebino išradingumu – geltona, žalia ir raudona spalvomis nudažytas beveik 300 kv. m. ploto Los Angeles Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salės stogas. Dabar jis pretenduoja būti įtrauktas į Lietuvos rekordų knygą kaip didžiausia tautinės vėliavos spalvų dekoracija užsienyje.

„Los Angeles oro uostas – trečias pagal dydį pasaulyje, į jį kasdien leidžiasi ir iš jo kyla šimtai lėktuvų. Džiaugiuosi, kad nuo šiol ne tik praeiviai žinos, kad Los Angeles Šv. Kazimiero parapijoje yra įsikūrusi 'mažoji Lietuva', tačiau kiekvienam lietuviui brangiausios spalvos bus aiškiai matomos ir iš paukščio skrydžio", – teigė laikinoji generalinė konsulė Agnė Gurevičienė.

2019 m. ,,mažąja Lietuva" vadinamoje Los Angeles Šv. Kazimiero parapijoje, kurioje įsikūrusi ir ilgiausiai be pertraukų JAV veikianti lituanistinė mokykla, buvo užfiksuotas dar vienas Lietuvos rekordas – didžiausią iš raidžių pagamintą Los Angeles gyvenusio Vasario 16-osios Lietuvos Nepriklausomybės akto signataro Mykolo Biržiškos portretą sukūrė garsi Lietuvos menininkė Jolita Vaitkutė.

LR generalinio konsulato Los Angeles inf.

„Saulutėje" mokiniai piešė trispalves širdeles

Kiekvieną sekmadienį, prieš prasidedant pamokoms, Lituanistinėje mokykloje „Saulutė" giedamas himnas. Skatiname vaikų pilietiškumą visais įmanomais būdais. Gražu žiūrėti, kaip grojant Tautiškai giesmei, vaikai deda ranką prie krūtinės. Jie tai daro patys, niekieno neverčiami. Galime tik pasidžiaugti, kad net ir gyvendami toli nuo Lietuvos, Floridoje, šie vaikai žino apie savo lietuviškas šaknis.

Šis sekmadienis ,,Saulutėje" buvo ypatingas. Mokykloje, kaip ir kiekvienais mokslo metais, paminėjome Vasario 16-osios šventę. Džiaugiamės, kad šią šventę galėjome švęsti saugiai gabios lietuvaitės dėka, kuri mokyklos mokiniams padovanojo Lietuvos vėliavos spalvų apsaugines veido kaukes.

Kadangi mokykloje pamokos vyksta sekmadieniais, tad šį, vasario 14 d., buvo švenčiama ir Valentino diena. Mokinukai kartu su mokytojais pademonstravo meilę Lietuvai. Vaikai noriai piešė širdelėse trispalvės spalvas, o tuo pačiu sužinojo arba prisiminė kiekvienos spalvos prasmę.

Vasario 16-oji – Lietuvos Valstybės atkūrimo diena. Ši šventė mus vienija, suburia ir skatina didžiuotis savo Tėvyne.

Įvertinkime per tą laiką nueitą kelią, dėkokime Valstybę kūrusiems ir kuriantiems žmonėms, džiaukimės ir didžiuokimės tuo, kas esame!

Ramunė Gaškienė
Lituanistinės mokyklos „Saulutė" direktorė

PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

JAV Kapitolijaus šturmą tirs nepriklausoma komisija

Washingtonas (ELTA) – Praėjus beveik šešioms savaitėms nuo JAV Kapitolijaus šturmo, Atstovų Rūmų pirmininkė Nancy Pelosi paskelbė apie nepriklausomos tyrimo komisijos įsteigimą.

Ji aiškinsis „vidaus teroristinio išpuolio" priežastis ir padarinius bei saugumo pajėgų veiksmus, pirmadienį sakė N. Pelosi.

Komisija esą bus panaši į tą, kurią Kongresas inicijavo po 2001 metų Rugsėjo 11-osios išpuolių.

Apie šią savo iniciatyvą demokratai paskelbė po to, kai Senate žlugo buvusio prezidento Donald Trump apkalta.

Komisija, anot N. Pelosi, tirs ir D. Trump mėginimus sutrukdyti taikiam valdžios perdavimui. Demokratai kaltina respublikoną per mitingą sausio 6 dieną skatinus savo šalininkus šturmuoti Kapitolijų.

Kongresas tą dieną buvo susirinkęs į posėdį patvirtinti D. Trump pralaimėtų prezidento rinkimų rezultatų.

Senatoriai ragina plėsti sankcijas „Nord Stream 2"

Berlynas (BNS) – JAV senatoriai paragino prezidentą Joe Biden skelbti praėjusį mėnesį anonsuotas papildomas sankcijas prieš Rusijos antrojo eksporto dujotiekio per Baltijos jūrą projekto „Nord Stream 2" užbaigimą.

„Nekantriai laukiame galimybės bendradarbiauti su Jumis, kad galėtume uždaryti šį pavojingą projektą", – teigiama laiške J. Biden, kurį pasirašė respublikonų senatorius James Risch ir demokratų senatorė Jeanne Shaheen.

Vokietijos aplinkosaugos organizacija „Deutsche Umwelthilfe" (DUH) paviešino vicekanclerio Olaf Scholz rugpjūtį prezidento Donald Trump administracijai nusiųstą laišką. Juo siūlyta iš Vokietijos iždo skirti 1 mlrd. eurų JAV suskystintų gamtinių dujų importui skirto terminalo statybai mainais už Washingtono sprendimą atsisakyti sankcijų „Nord Stream 2".

Paragino suteikti migrantams darbo vizą

Mexikas (ELTA) – Meksikos prezidentas Andres Manuel Lopez Obrador paragino JAV prezidentą Joe Biden, vykdančiam imigracijos reformas, suteikti darbo vizas Meksikos ir Centrinės Amerikos šalių gyventojams.

Kairiųjų pažiūrų A. M. L. Obrador pasidžiaugė J. Biden administracijos sprendimu priimti į šalį prieglobsčio prašytojus, kurių prašymai šiuo metu nagrinėjami. Anksčiau jie turėjo likti Meksikoje.

A. M. L. Obrador taip pat paragino J. Biden sukurti „darbo vizų mechanizmą".

Anksčiau šį mėnesį J. Biden nurodė Krašto saugumo departamentui (DHS) atšaukti prieštaringai vertinamą prieglobsčio prašytojų priėmimo programą, kurią priėmė Donald Trump.

Pagal atšauktą programą, tūkstančiai prieglobsčio prašytojų iš Centrinės Amerikos šalių turėjo laukti Meksikoje, kol JAV išnagrinės jų prieglobsčio prašymus.

Sieks uždaryti Guantanamo kalėjimą

Washingtonas (BNS) – JAV prezidentas Joe Biden nori iki savo kadencijos pabaigos uždaryti terorizmu įtariamiems asmenims skirtą Guantanamo kalėjimą.

Per 2016 metų prezidento rinkimų kampaniją Donald Trump žadėjo neuždaryti Guantanamo kalėjimo ir „užpildyti jį piktadariais". Respublikonas tokios pat pozicijos laikėsi ir prezidentaudamas.

Minimame kariniame kalėjime laikomi kaliniai, siejami su JAV pradėtu „karu su terorizmu"; tarp jų yra pakistanietis Khaled Sheikh Mohammed, pasiskelbęs 2001 metų rugsėjo 11-osios atakų sumanytoju.

Sieks uždaryti Guantanamo kalėjimą. NPR nuotr.

Iš viso sulaikytųjų šiuo metu yra 40, o 26 iš jų laikomi pernelyg pavojingais, kad būtų paleisti. Dėl jiems iškeltų bylų sudėtingumo teismo procesai yra užsitęsę.

Kinija pernai aplenkė JAV preliaujant su ES

Briuselis (BNS) – Kinija praėjusiais metais aplenkė Jungtines Valstijas, tapdama didžiausia Europos Sąjungos (ES) prekybos partnere, pranešė ES statistikos agentūra Eurostatas.

Kinija į priekį išsiveržė po to, kai jos ekonomika smarkiai atsigavo po sudėtingo 2020 metų pirmojo ketvirčio, kai prasidėjo koronaviruso protrūkis.

Kinijos eksportą į Europą didino išaugusi medicinos įrangos ir elektronikos paklausa.

Kinija aplenkė Jungtines Valstijas tuo metu, kai ES ir Kinija siekia ratifikuoti ilgai lauktą investicijų susitarimą, kuris Europos įmonėms suteiks geresnių galimybių patekti į Kinijos rinką.

Eurostato teigimu, prekybos su Kinija apimtys 2020 metais pasiekė 586 mlrd. eurų, palyginti su 555 mlrd. eurų siekusia prekybos apimtimi su JAV.

ES eksportas į JAV tuo pačiu laikotarpiu sumenko 13,2 proc., o importas – 8,2 procento.

Be COVID-19 sukeltos krizės, transatlantinei prekybai pakenkė virtinė konfliktų, lėmusių baudžiamuosius muitus plienui bei tokiems gaminiams kaip prancūziškas šampanas ar „Harley-Davidson" motociklai.

Išteisintas buvęs prezidentas D. Trump

JAV senatoriai vasario 13 dieną pripažino buvusį prezidentą Donald Trump nekaltu dėl maišto kurstymo, rodo balsavimo Senate rezultatai.

Kad D. Trump būtų pripažintas kaltu, šį teiginį turėjo palaikyti du trečdaliai senatorių 100 vietų Senate. Kad buvęs prezidentas būtų išteisintas, jam reikėjo užsitikrinti mažiausiai 34 senatorių palaikymą.

Už D. Trump pripažinimą kaltu balsavo 57 Senato nariai, kiti 43 jį pripažino nekaltu. Be visų 50 už prezidento pripažinimo kaltu balsavusių Senato demokratų, šią poziciją taip pat palaikė septyni respublikonų senatoriai – Richard Burr, Bill Cassidy, Susan Collins, Lisa Murkowski, Mitt Romney, Ben Sasse ir Pat Toomey.

Chuck Schumer nepavykusią apkaltą pavadino gėdinga. NPR nuotr.

Po balsavimo D. Trump sveikino jo išteisinimą Senate ir sakė, kad jo politinis judėjimas „dar tik prasidėjo".

„Mūsų istorinis, patriotinis ir gražus judėjimas 'Padaryti Ameriką vėl didžią' dar tik prasidėjo", – sakoma jo pareiškime.

„Ateinančiais mėnesiais turėsiu daug kuo su jumis pasidalyti ir tikiuosi, kad galėsiu tęsti mūsų neįtikėtiną kelionę kartu, kad pasiektume Amerikos didybę visiems mūsų žmonėms", – pridūrė jis.

Apkaltą buvusiam valstybės vadovui inicijavę demokratai teigė, kad jis sąmoningai kurstė įtampą šalyje po to, kai lapkričio 3 dieną pralaimėjo prezidento rinkimus Joe Biden be konkrečių įrodymų teigdamas, kad balsavimo procesą aptemdė masinis klastojimas.

Sausio 6 dieną jis pasakė ugningą mitingą netoli Baltųjų rūmų, kviesdamas minią žygiuoti į Kongresą, kur tą dieną buvo tvirtinama J. Biden pergalė. D. Trump taip pat ragino savo šalininkus „velniškai kovoti" („fight like hell"), prieš šiems patraukiant į Kapitolijų.

Minia įsiveržė į JAV Kapitolijų ir sutrikdė rinkimų rezultatų tvirtinimą. Per kilusį chaosą žuvo penki žmonės, tarp jų – nušauta į Kapitolijų įsiveržusi moteris, taip pat minios sumuštas policininkas.

Apkaltos vadovai teigė, kad D. Trump, kuris nėra reiškęs apgailestavimo dėl smurtingai nusiteikusios minios skatinimo, yra toks pavojingas, kad jam turėtų būti uždrausta vėl eiti pareigas.

Buvusio prezidento advokatai savo ruožtu argumentavo, kad demokratai jau antrąją apkaltą D. Trump inicijavo vedami „neapykantos" ir kad šis procesas prieštarauja konstitucijai, nes D. Trump kadencija jau baigėsi. Pasak gynybos, riaušininkai veikė savo valia, nepaisydami D. Trump žodžių. Be to, advokatai pabrėžė, kad D. Trump pasisakymas yra saugomas konstituciškai įtvirtintos žodžio laisvės, todėl nuteisti prezidentą už jo kalbas būtų pavojingas precedentas.

„Gėdos diena"

Jeigu D. Trump būtų buvęs pripažintas kaltu, Senatui būtų reikėję surengti antrą balsavimą, ar eksprezidentui turi būti uždrausta dirbti valstybės tarnyboje.

Senato demokratų lyderis Chuck Schumer po balsavimo sakė, kad sausio 6-osios įvykiai JAV istorijoje išliks kaip „nešlovės diena" ir kad D. Trump išteisinimas „išliks gėdos diena Jungtinių Valstijų Senato istorijoje".

Ch. Schumer gyrė septynis respublikonus, palaikiusius demokratus balsuojant dėl kaltinimo D. Trump.

Pasak jo, sausio 6-osios riaušės tapo „paskutiniuoju, baisiu [D. Trump] palikimu" ir kad jo veiksmų dėmė niekada „nebus nuplauta".

Dar nėra pavykę

Iki D. Trump apkalta buvo pareikšta tik dviem kitiems JAV prezidentams – Bill Clinton 1999 metais ir Andrew Johnson 1868-aisiais. Abu jie taip pat buvo išteisinti Senate.

D. Trump yra pirmasis prezidentas, kuriam kada nors teko patirti du apkaltos procesus – jis buvo išteisintas 2020 metais dėl kaltinimų piktnaudžiavimu valdžia. Be to, tai buvo pirmas kartas istorijoje, kai teisiamas jau nebeužimantis posto prezidentas.

BNS

SPORTAS

Parengė Dainius Ruževičius

Pradėtas Lietuvos sportininkų skiepijimas

Tokijo olimpinių ir paralimpinių žaidynių rinktinių kandidatai į prioritetinį skiepijamų asmenų sąrašą buvo įtraukti Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos teikimu.

Vasario 11 d. Vilniuje pradėtas savanoriškas Tokijo olimpinių ir paralimpinių žaidynių rinktinių kandidatų, jų trenerių ir medikų skiepijimas nuo COVID-19.

Vyriausybės nutarimu į prioritetinį vakcinuojamų asmenų sąrašą įtraukti sportininkai ir jų komandos nariai buvo suskirstyti į dvi grupes. Pirmąją sudarė 82 asmenys. Planuojama, kad antroji grupė bus skiepijama vasario 25 dieną.

Pirmasis COVID-19 vakcina buvo paskiepytas baidarininkas Ignas Navakauskas. Po procedūros sportininkas patikino, kad jaučiasi puikiai.

Tarp pasiskiepyti į Vilnių atvykusių sportininkų pasirodė ir dalis Kauno „Žalgirio" krepšininkų. „AstraZenecos" skiepus pirmieji gavo Paulius Jankūnas, Marius Grigonis, Martinas Gebenas ir Karolis Lukošiūnas.

P. Jankūnas pasakojo, kad „Žalgirio" persirengimo kambaryje daug kalbėta apie skiepus nuo COVID-19. „Daug buvo diskusijų – ir su juokais, ir piktai", – sakė P. Jankūnas. Tiesa, jis neatskleidė, kokius argumentus persirengimo kambaryje žeria tie, kurie skeptiškai žiūri į COVID-19 vakciną. „Tegul tai lieka mūsų rūbinėje. Jeigu skiepijamės, reiškia, kad nebijome", – pabrėžė P. Jankūnas.

Krepšininkų dabar lauks ir antroji vakcina. Pasak M. Grigonio, svarbiausia, kad skiepytųsi ir kiti žmonės. „Svarbu, kad visi žmonės skiepytųsi ir skiepų būtų", – sakė jis.

Lietuvos rinktinės pagrindiniu mediku ne vienose olimpinėse žaidynėse dirbęs Dalius Barkauskas teigė, kad kol kas nėra atsakymo, kaip vakcina gali paveikti aukščiausio lygio sportininkus. „Jokių studijų šiuo klausimu su sportininkais nevyko, niekas negali pasakyti, kaip COVID-19 vakcina paveiks sporto žmones. Jei laikomės tos pozicijos, kad vakcinavimas veikia imuninę sistemą, tai šiuo atveju tai yra imunoterapija", – sakė D. Barkauskas.

Eurolygoje tik nedaugelis klubų gali pasigirti, kad turi vakcinuotų krepšininkų.

Olimpiniam čempionui gresia kalėjimas ir bauda

JAV teisėsauga pateikė tris kaltinimus buvusiam plaukimo čempionui Klete Keller. Buvęs plaukikas buvo nufilmuotas per Donald Trump gerbėjų sukeltas riaušes Washingtone, kur penki žmonės žuvo per brutalų Kapitolijaus užėmimą. Kai 38 metų K. Keller buvo atpažintas, pats prisistatė Colorado policijai. Dabar jam gresia penkeri metai kalėjimo.

Buvęs plaukikas kaltinamas dėl įsiveržimo į uždarytą pastatą, pasipriešinimo pareigūnams ir netvarkos kėlimo Kapitolijuje. Prie penkerių nelaisvės metų dar gresia ir didelė piniginė bauda – iki 250 tūkst. dolerių. Amerikietis nėra sulaikytas, bet jam uždrausta palikti Coloradą, kur jis pastaruoju metu gyveno.

K. Keller iš pradžių buvo atpažintas iš vaizdo įrašų prie Kongreso, o paskui pasirodė filmuota medžiaga ir jam būnant pastato viduje. Plaukikas yra 198 cm ūgio, galva aukštesnis už kitus D. Trump gerbėjus.

K. Keller 2004 ir 2008 metais yra laimėjęs olimpinius aukso medalius, plaukdamas 400 m laisvuoju stiliumi ir 4x200 m laisvuoju stiliumi estafetėje su JAV rinktine.

K. Keller gyvenimas ėmė slysti iš vėžių, kai jis baigė sportininko karjerą. 2014 m. jis tapo bedarbis, o po skyrybų ir benamis.

Iš viso apie šimtas žmonių buvo areštuoti dėl kruvinų riaušių Washingtone.

R. Berankis kovos nebetęsia

Prestižinis teniso turnyras „Australian Open" vieninteliam lietuviui 30-mečiui Ričardui Berankiui ir vėl baigėsi antrame etape. 72-oji planetos raketė pirmajame šio sezono „Didžiojo kirčio" turnyre krito po trijų setų kovos 2:6, 4:6, 4:6 nuo Armėnijos kilmės ruso Kareno Chačanovo (ATP-19).

R. Berankis neturėjo jokių vilčių įveikti varžovą, pirmame sete atsilikęs 0:4, o kituose esant rezultatui 2:2 pralaimėjęs savo padavimą. Kova vyko 1 val. 57 min. Rusijos tenisininkas laimėjo 4 mūsų sportininko padavimus iš 14.

Mūsiškį skandino neišprovokuotos klaidos – Ričardas jų padarė net 54, tuo tarpu varžovas – 21. Varžovas atliko net 12 neatremiamų padavimų, R. Berankis galingai smūgiavo tik 4 kartus.

Iki šios kovos su K. Chačanovu R. Berankio keliai buvo susikirtę du kartus, ir sportininkai pasidalino po pergalę. Lietuvis laimėjo dar 2014-aisiais 7:5, 6:4, armėnas po ketverių metų atsilygino 6:2, 7:6 (11:9).

Tai jau trečiasis kartas, kai „Australian Open" varžybose mūsų geriausias šalies tenisininkas kovoja antrame etape ir jo neįveikia.

Pirmame etape lietuvis susitvarkė su indu Sumit Nagal (ATP-139) trijų setų kovoje 6:2, 7:5, 6:3.

Pergalė pirmajame etape garantavo R. Berankiui 45 ATP reitingo taškus ir apie 95 tūkst. eurų piniginį prizą. Australijoje jis du kartus buvo pasiekęs ir trečiąjį raundą, tačiau paskutinį kartą tai padarė 2013-aisiais.

Geriausią rezultatą „Didžiojo kirčio" kovose praėjusiais metais lietuvis parodė paskutiniame metų turnyre, kai „US Open" pasiekė trečiąjį raundą. 30-metis R. Berankis šiuose turnyruose dar nė karto karjeroje nebuvo pasiekęs ketvirtojo raundo.

R. Berankis antrąjį „Australian Open" etapą pasiekė trečią kartą karjeroje.

Didelis Lietuvos rinktinės nuosmukis

Tarptautinė krepšinio organizacija FIBA paskelbė savo apžvalgininkų sudaromą nacionalinių komandų reitingą prieš paskutinį 2022-ųjų Europos čempionato atrankos langą. Jame – fatališkas lietuvių nuosmukis žemyn.

FIBA apžvalgininkas Igoris Curkovičius lietuvius nusmukdė net per 12 pozicijų – iš ketvirtosios vietos į 16-ąją. Dvi pergales per ketverias Europos čempionato atrankos rungtynes pasiekusių lietuvių situaciją FIBA įvertino labai aiškia žinute. „Geriau net nekalbėkime apie galimybę nepamatyti lietuvių Europos čempionate", – rašo kroatas.

Nacionalinė komanda vasario 20-ąją susikaus su Čekija, o vasario 22-ąją – su Danija. Kad patektų į Europos pirmenybes, lietuviams būtina švęsti pergalę prieš Danijos krepšininkus.

Aukščiau lietuvių FIBA reitinge atsidūrė du grupės varžovai – danai (12 vieta) ir belgai (10). „Danija buvo turbūt didžiausias pozityvus siurprizas lapkričio lange, todėl jie nusipelnė 20 vietų šuolio, – rašo FIBA. – Vienintelė priežastis, kodėl jų nėra dešimtuke – jiems dar reikia vienos-dviejų pergalių, kad patektų į Europos pirmenybes. Ir tai reikštų pergalę prieš lietuvius du kartus per kelis mėnesius. Taip, tai skamba neįtikėtinai."

„Karščiausia" Europos čempionato atrankos komanda FIBA laiko italus, kurie laimėjo visas trejas rungtynes, nors ir taip turi garantuotą vietą Senojo žemyno pirmenybėse kaip vieni jų organizatorių. Už italų antroje vietoje išrikiuoti prancūzai, trečias – Izraelis, ketvirta – Kroatija, penkta – Graikija, šeštas – Sakartvelas, septinta – Slovėnija, aštunti – ispanai, devinti – serbai. Didesnį nuosmukį nei lietuviai neoficialiame FIBA reitinge patyrė tik vokiečiai ir čekai – net per 18 pozicijų.

Oficialiame FIBA pasaulio reitinge Lietuva rikiuojasi aštuntoje pozicijoje.

I. Brazdeikio taškai komandos neišgelbėjo

Ignas Brazdeikis sugrįžo į aikštę G lygos burbule, bet jo atstovaujamas klubas patyrė nesėkmę: New Yorko „Knicks" antrinė komanda „Westchester Knicks" (2/2) pralaimėjo „Rio Grande Valley Vipers" (2/2) klubui 117:135.

Kanados pilietybę turintis 22-ejų lietuvis per 35 min. sumetė 20 taškų (5/13 dvitaškių, 3/4 tritaškių, 1/1 baudų) ir atkovojo 9 kamuolius, bet jo statistiką apkartino 5 klaidos.

Prieš tai I. Brazdeikis praleido dvejas rungtynes dėl čiurnos traumos.

MANO KELIAS – 12

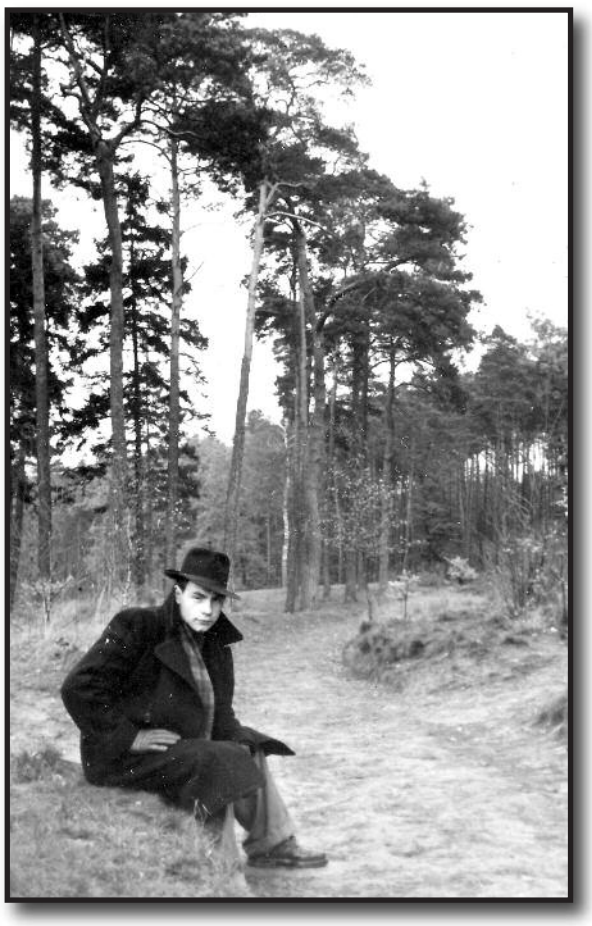

Vokietijoje, prieš išvykimą į Ameriką.

JUOZAS GAILA

Tęsinys. Pradžia sausio 9 d. laidoje

Amerika

Po poros dienų buvome nuvežti prie karių transporto laivo „General Stewart". Pirmą kartą atsidūriau tokiame laive ir net nesapnavau, kad po šešių mėnesių vėl plaukiosiu tokiu laivu, jau kaip kareivis. Laive buvo tautybių mišinys, bet susipažinau tik su vienu lietuviu Račiukaičiu, kuris vyko į Baltimorę. Pirmą plaukimo dieną prasidėjo sirgimai jūros liga. Antrą dieną valgykla buvo veik tuščia, o aš visai gerai jaučiausi ir buvau pristatytas prie valymo. Bevalydamas laiptus pradėjau galvoti, kad mane Dievas baudžia, nes atsisakiau valyti priterštas gimnazijos klases Diepholze. Trečią dieną pradėjo ir man suktis galvą ir jau „važiavau į Rygą", o apie maistą net galvoti negalėjau. Dauguma per porą dienų persirgo, o aš visą likusią kelionę blogai jaučiausi ir turėjau prisiversti šiek tiek valgyti. Kai įplaukėme į New York uostą, labiau džiaugiausi, kad galiu apleisti tą laivą, nei atvykimu į Ameriką. Išlipus kažkokia organizacija vaišino mus kava ir saldžiais riestainiais, taip pat gavome po penkinę. Tuoj atsirado ir Vygantas.

Rytą visi keturi Bobeliai po pusryčių pajudėjo į darbus siuvykloje. Parodė man šaldytuve dešreles, panašias į lietuviškas sosiskas, pamokė, kaip išsivirti pietums. Po pietų pasirodė Vygantas ir šiek tiek pavažinėjome požeminiu. Vakare Antanas aprodė neseniai įsigytą mašiną ir apvežiojo mane kelis blokus. Tada pagalvojau, kad niekad nepirksiu mašinos, nors važinėti jau buvau pramokęs Wentorfe kursuose. Dar porą dienų praleidau pas Bobelius, giminės turėjo telefoną ir jau buvau pranešęs kada atvyksiu. Vygantas įsodino mane į Greyhound autobusą, atsikratydamas manęs.

Į Ameriką atvykau 1950 m. vienas, nes tėvai buvo Vokietijoje sulaikyti. Pirmiausia buvo sulaikyta mano motina, nes jos plaučiai įtartinai atrodę. Po šešių mėnesių gavo leidimą išvykti, bet buvo sulaikytas tėvas, apkaltintas buvęs generolas Gailevičius, vadovavęs išvežimams Lietuvoje. Nors tėvas buvo sargas Marijampolė cukraus fabrike, negalėjo rasti liudininkų. Netekau kantrybės ir į Ameriką išvykau vienas.

Atvykęs į NY savaitę praleidau pas Bobelius ir sėdau į autobusą važiuoti į Baltimorę pas gimines. Auto buse kalbino mane šalia sėdintis vyras, bet vos vos susikalbėjome, ir tai mane prislėgė. Baltimorėje iš apsirengimo pažino mane mano tėvo pusseserės ir mano antros eilės tetos Julės Galinytės senyvas vyras Kiženius. Sužinojau, kad dėl invalidumo jis nedirba, turi mano amžiaus sūnų Vytą, kuriam gimdymo metu buvo sužalota galva, ir jis liko apykurtis. Jų duktė Onutė ištekėjusi už lietuvio inž. Narimanto Karašos ir gyvena kitame mieste. Mane priėmusieji nuomojo trijų aukštų sublokuotą namą, kur ir man buvo mažas kambariukas trečiame aukšte. Pavakare iš darbo siuvykloje grįždavo šlubuojanti mano tėvo pusseserė, nešina pakelėj prisipirkto maisto. Ir taip kasdien ji grįždavo su krepšiais.

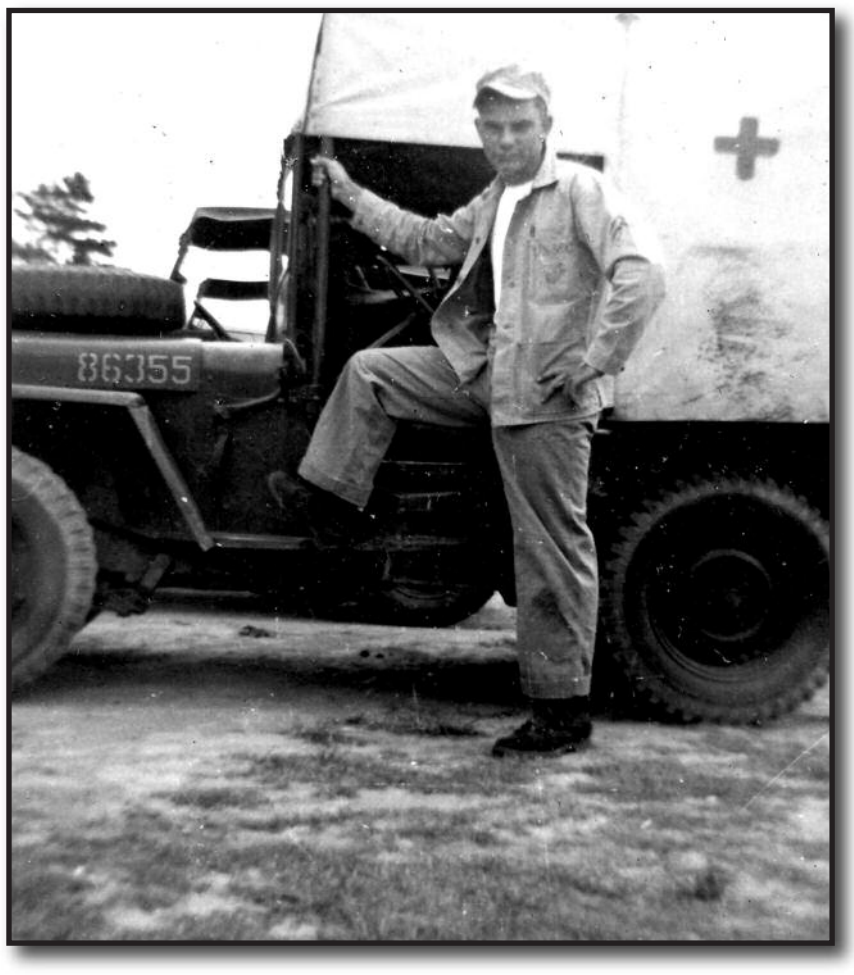

Juozas Gaila 1951 m.

Už kelių dienų – Kalėdos ir sukviesti giminės: du tetos Julės broliai Galiniai, vienas iš jų jau seniai gyvenantis Amerikoje, kitas, kaip ir aš, atvykęs iš stovyklų Vokietijoje. Man staigmena buvo Antanaičiai, kai sužinojau, kad Antanaitienė buvo mano močiutės Gailevičienės sesuo, ištekėjusi už Antanaičio. Ji taip buvo panaši į močiutę, tartum čia pati atsiradusi. Buvo ir jų sūnus Lenartas su žmona. Jie visi kartu gyveno ir dirbo siuvykloje, tik sūnus mokėsi braižybos. Antanaičiai apdovanojo mane 50 dol. ir įspėjo, kad Baltimorėje neprasidėčiau su bažnytiniais, o jungčiausi prie jų, prie pažangiųjų. Jie nuveš mane į „mitingus", vasarą į „piknikus", užsakys man pažangiųjų laikraščius. Buvo ir daugiau žmonių, spėju Julės Kiženienės vyro giminių. Baisiai nejaukiai jaučiausi tarp jų visų. Juk bėgom nuo komunistų, o čia esu kalbinamas jungtis prie jų.

Praėjo Kalėdos, sužinojau, kad Baltimorėje, veik miesto centre, yra lietuvių bažnyčia ir kaip į ją nueiti. Kiženius man gerai išaiškino, ir aš sekmadienį nukulniavau ten. Nustebau pamatęs tokią gražią bažnyčią, pilną žmonių. Visi suolai buvo pilni, teko su kitais stovėti gale. Išklausiau lietuviškus ir angliškus pamokslus. Malonu buvo sutikti Vytautą Eringį, su kuriuo buvau susipažinęs at-kų stovyklose Vokietijoje. Jis ir kiti buvo kostiumuoti, o aš – dipukiškais drabužiais, tai skubiai nuo jų atsiskyriau ir ėjau į Baltimorės gatvę. Skubinau, bet man pasirodė, kad kitokie namai, nors ta pati Baltimorės gatvė. Išsigandau, nes adresą buvau užsirašęs ant popieriuko, tai pagaliau drįsau stabdyti praeivį. Sužinojau, kad Baltimorės gatvė yra South ir West, ir aš gerokai pažygiavęs į South. Praeivis maloniai man aiškino ir norėjo sužinoti iš kur aš.

Teta Julė supažindino su broliais Siaurusaičiais. Vienas iš jų, Juozas, dirbantis siuvykloje prie kepurių, prižadėjo mane pirmadienį ten įgrūsti. Nuėjau ten rytą, bet sekretorė trumpai aiškiai atsakė, kad „no help needed". Kitą rytą atėjo vienas lietuvis, priprašytas tetos Julės, kad nuvestų jos sūnų Vytą, kur jis dirba, ir yra laisva vieta. Jis, pamatęs Vytą su dideliu klausos aparatu prie diržo ir viela prie ausies, nenormaliai pailga galva, tarė, kad tokių nepriims, bet vestų mane. Nuvedė mane ir buvau priimtas. Džiaugiausi darbu, bet jaučiau, kaip motina išgyvena, jog jos sūnus buvo atmestas.

Ta įmonė žiemą gamino degtukus ir turėjo metalo stakles, kurios gamino įvairias metalo dalis kariniams reikalams, o vasarą gamino popierinius puodelius, šiaudelius gėrimui ir ledams. Mano darbas buvo sunkus. Reikėjo ritinti didžiulius popieriaus rutulius į liftą, užsikelti ant mašinos, kurios tam tikri peiliai pjaustė juostelėmis. Kad tos juostelės sukdamos neliptų viena ant kitos, turėdavom plaštakom stumdyti besisukant peiliams. Taip man peilis nupjovė gabaliuką kairės rankos mažojo piršto. Visi juokėsi, kad aš ne į peilius žiūrėjau, bet į Patsy. Ji buvo jauna, gra-

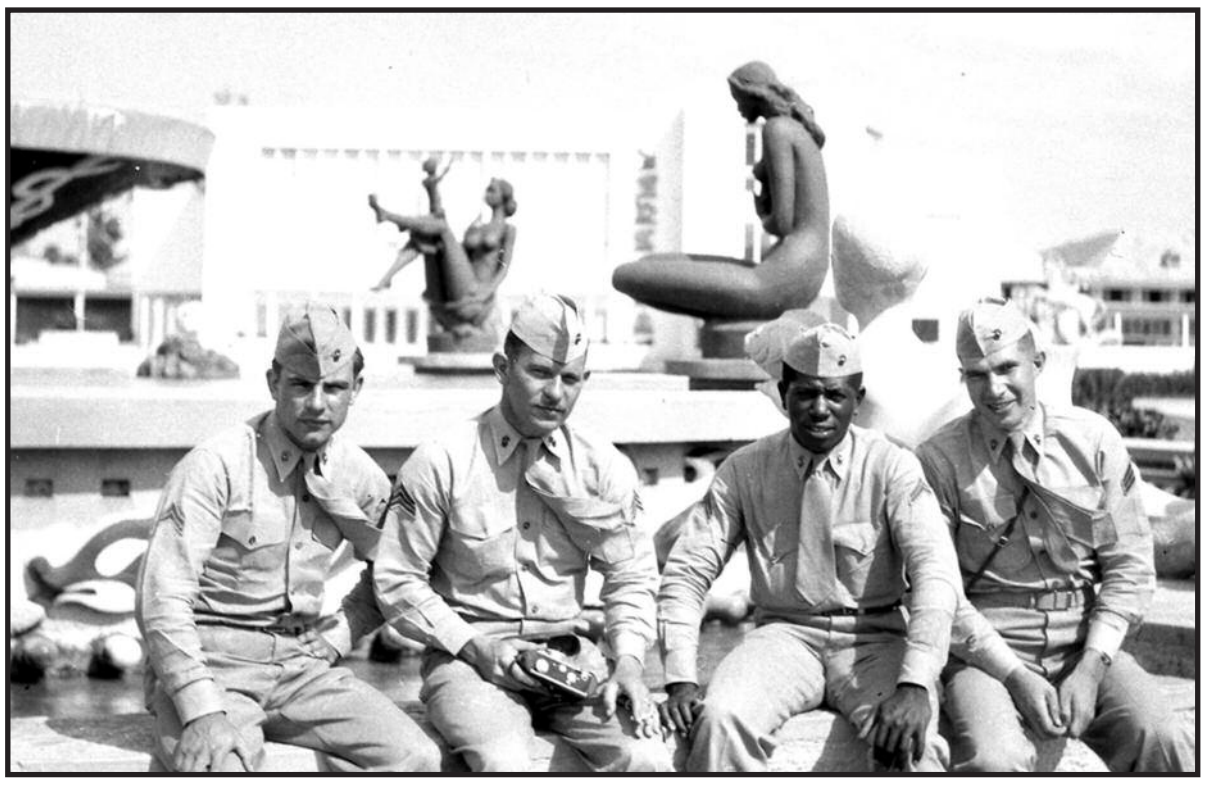

Tarnyba marinuose. Autorius – kairėje.

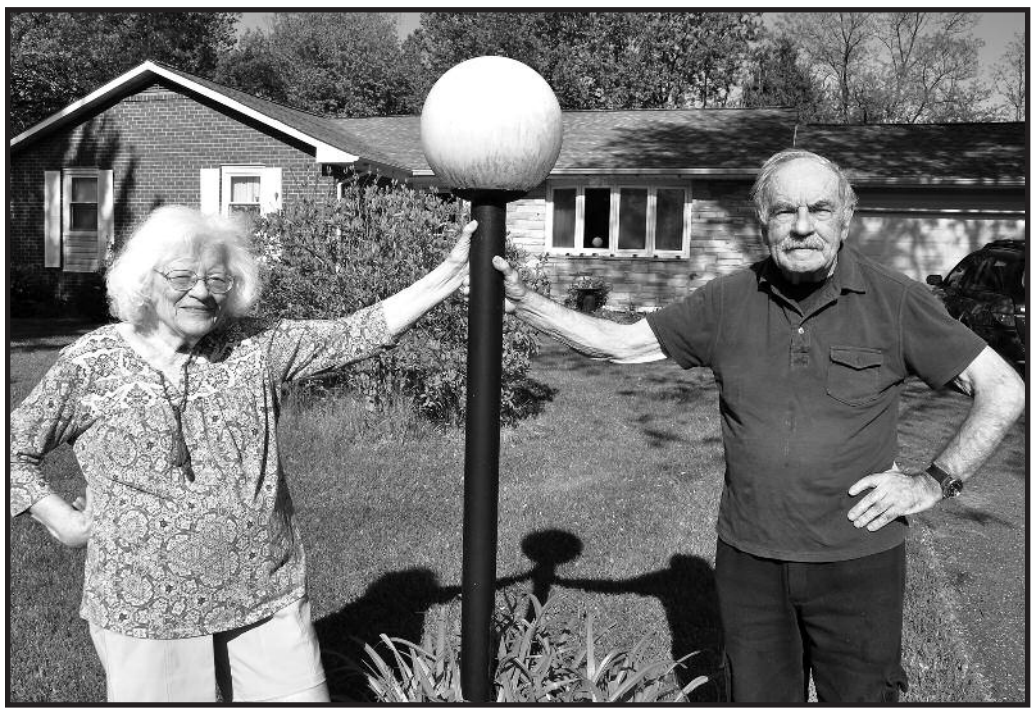

Birutė ir Juozas Gailos 2020 m. Asmeninio albumo nuotr.

ži, dirbo prie šiaudelių pakavimo, ir netruko mums susidraugauti. Savaitgalius praleisdavome kartu.

Prie metalo staklių neturėjome akinių, ir man į kairę akį įkrito karšto metalo gabaliukas. Atrodė, kad tą gabaliuką su magnetu ištraukėm, bet naktį pradėjo skaudėti, o rytą jau buvo užrūdijęs. Besarabijos žydo savininko duktė buvo gydytoja ir akį išvalė. Įmonė neturėjo jokio draudimo.

Mano bendraamžių lietuvių Baltimorėje buvo nemažai. Pritapau prie Vytauto Eringio, Algio Gužausko, Algio Kazakevičiaus, bet taip pat sueidavau su Vaciu Laukaičiu, Antanu Barkum, Juozu Astašausku, kurie jau su amerikietėmis draugaudavo. Nutempdavo mane į Drug stores, kur jaunos merginos patarnautojos jau žinojo, kad užsisakysime ne ledų, bet „Sevenup", į kurį įpildavo atsineštos whiskey, neužmiršdami ir jų.

Netoli mūsų gyvenviečių, Baltimorės gatvėje buvo du pigūs kinai, eidami į juos Barkus ir Astašauskas prisipirko „kendžių" (saldainių). Matydami mano nuostabą paaiškino, kad tai bus mergoms. Ir iš tikro jos jau mūsų laukė pirmose kėdėse.

Retai aš su jais draugavau, man geriau patiko Eringis, Gužauskas, Kazakevičius, bet jie 1952 m. buvo susirūpinę, kad bus paimti į kariuomenę ir atsidurs kare Korėjoje. Jų trejetas rado išeitį: stoti savanoriais keturiems metams ir teisę pasirinkti tarnavimo vietą. Eringį atmetė, nes viena akis buvo bloga. Gužauskas ir Kazakevičius išvyko keturiems metams ir, susiradę žmonas kitur, į Baltimorę nebegrįžo.

Eringis įsigijo seną mašiną ir pradėjo sukti ratą aplink Onę Majauskaitę, kuri tikrai buvo gražiausia iš visų Baltimorės lietuvaičių, bet nedraugavo su ateitininkėmis, kurios studijavo. Atrodė, kad ji nebuvo jam nedraugiška, ir man atrodė, kad jie buvo puiki pora.

Pagaliau suejus 21 metams buvau pašauktas mobilizacijai, taip pat pašauktas ir Eringis. Marinai pasirinko mane, o Armija – Eringį. Nežinojau aš, kas tie Marinai, tenorėjau, kad siųstų kariauti į Korėją. Ginklai, šaudymai man nebuvo naujiena. Karo metais Virbaly mūsų sodyboje buvo apsistoję du vokiečių šarvuočiai ir lauko virtuvė. Dažnai užskrisdavo rusų lėktuvai, bet jokios žalos nepadarydavo. Vokiečiai šaudydavo į juos net užkėlę mane ant šarvuočio ir leisdami man iš kulkosvaidžio šaudyti.

Marinų apmokymas buvo žiaurokas, bet po to teko plaukioti desantiniuose laivuose ne tik Karibų jūroje, bet net Vidužemio jūroje. Palyginus greitai buvau pakeltas į seržantus, tapau „Supply chief" ir buvau giriamas už gerai sutvarkytą bataliono sandėlį. Ne kartą prašiau būti siunčiamas į Korėją, bet nesiuntė.

Visą laiką susirašinėjau su Eringiu. Kiekviename laiške minėdavo Onę Majauskaitę ir kaip jis jos išsiilgęs. Jis dar buvo eilinis ir negalėjo suprasti, kodėl buvo Korėjoje ir tepė karinių sunkvežimių ratus, o aš tris kartus laimėjau pagyrimą kaip mėnesio Marinas (Marine of the month).

Po dvejų metų karinės tarnybos (1952–1953 metais) grįžau atgal į tą degtukų įmonę. Patsy ten tebedirbo, bet flirtavo su vedusiu formanu. Pradėjau ieškoti geresnio darbo. Mano tėvas dirbo cukraus fabrike, kur darbas buvo sunkus, bet uždarbis geras. Perėjau ten, bet tik vasarą per karščius. Vėl teko grįžti į degtukų įmonę.

Kalbinau Eringį, kad stotume bent vakarais į kokį koledžą, bet jis gavo braižytojo darbą ir buvo patenkintas. Aš nutariau stoti į universitetą. Degtukų įmonė turėjo daug darbo ir pasiūlė man, kad vakarais po pamokų atvykčiau ir dirbčiau prie staklių. Palikdavo man vadinamus „blue prints", ir aš pagal juos tekindavau metalą.

Pabaiga

Lietuviškai organizuotai veiklai Dortmunde – 100 metų

Dortmundo lietuviai 1932 m. Iliustracija iš Bostono lietuvių enciklopedijos

ROMAS ŠILERIS

1921 m. vasario 27 dieną Vokietijoje, Vestfalijos žemėje, Dortmundo miesto teisme J. Braškio iniciatyva buvo registruota Dortmundo lietuvių draugija.

Šiame regione jau 1880 m. gyveno nedidelis skaičius lietuvių. Gausiau į šį kraštą pradėjo atvykti jauni vyrai iš lietuviškų žemių 1900 m. – tie, kurie nenorėjo tarnauti Rusijos imperijos kariuomenėje. Jie dirbo anglių kasyklose, kai kurie, susitaupę pinigų, vėliau išvyko į Ameriką, Angliją ar grįžo atgal į Lietuvą. Po Pirmojo pasaulinio karo Dortmunde ir Ruhro upės krašto apylinkėse gyveno apie 2000 lietuvių.

Prieš 100 metų Dortumundo lietuvių draugija savo veikloje daug dėmesio skyrė švietimui. Turėjo knygynėlį su 500 knygų, veikė vaidintojų saviveiklos trupė. 1932 m. studentas K. Arminas suorganizavo slaptus lietuvių kalbos kursus, o poetas Faustas Kirša buvo šios draugijos garbės narys. Su Lietuvos pasiuntinybe Berlyne buvo palaikomi geri ryšiai, jos darbuotojų dėka buvo užsakomi lietuviški laikraščiai.

Prieš keliasdešimt metų teko laikyti rankose Dortmundo lietuvių draugijos valdybos protokolų sąsiuvinį. Atmintyje išliko tai, kad iki hitlerininkų atėjimo į valdžią Vokietijoje protokolai buvo rašomi tik lietuviškai, po to – abiem kalbom, o vėliau – vien vokiškai. Buvo aprašytas ne vienas susidūrimas su hitlerininkais. Dėl to draugijoje įsteigta maršalo pareigybė tvarkai palaikyti.

Pagal ilgamečio draugijos pirmininko Vincenso Martišiaus (1931 m. apdovanotas Vytauto Didžiojo ordinu) anūką Johannes Sons, Dortmundo lietuvių draugija formaliai savarankiškai veikė iki 1952 metų, kuomet čia atvyko pokario lietuvių. Tuomet draugija kaip Apylinkė prisijungė prie Vokietijos Lietuvių Bendruomenės (LB). Aišku, Hitlerio laikais lietuviškai švietėjiškai bei darbininkiškai veiklai nebuvo galimybių, o lietuviai, kaip ir lenkai bei kitų tautybių to regiono žmonės, naciams buvo reikalingi, nes dirbo anglių kasyklose ir kitose kuro pramonės šakose. Tų lietuvių vaikai, o ypač anūkai ir proanūkiai visiškai asimiliavosi į vokiečių visuomenę. Šiandien tik pagal nevisai suvokietintą pavardę dar galima spėti, ar tai buvę lietuviai, lenkai ir t. t.

Lietuviška ar su Lietuva susijusi veikla Vokietijoje buvo ir yra įvairi. Nekalbant apie Karaliaučių ir Mažąja Lietuvą, ir Berlyne veikė 1913 m. įkurta Lietuvių draugija, kurią daugiausiai sudarė studentai iš Mažosios Lietuvos. Jų veiklos pėdsakai nutrūksta 1930 metais. Taip pat Berlyne 1940–1941 metais veikė Lietuvių aktyvistų frontas, o 1944–1945 metais hitlerininkams artima Lietuvių pagalbos stotis (Litauische Hilfstelle) leido laikraštį „Lietuviai". 1946 metais Hanau prie Frankfurto įsisteigė Lietuvių Tremtinių Bendruomenė (LTB), kuri, paskelbus Lietuvių Chartą 1949 metais, tapo Pasaulio Lietuvių Bendruomene (PLB). Lietuvos vokiečiai turėjo savo draugiją ir leido laikraštį „Die Raute" (Rūta), o Klaipėdos vokiečiai dar tebeleidžia savo laikraštį „Memeler Dampfboot" (Nemuno garlaivis), bet jau seniai nustojo jame kovoti prieš lietuvius.

Po Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo į Vokietiją atvykę lietuviai dar kuriasi. Taigi, reikia tikėtis, kad sulauksime rašinių ir apie Lietuvius Vokietijoje po 200 metų.

Romas Šileris gimė Tauragėje, 1959 metais kaip „vokietukas" išvyko į Vakarų Vokietiją, kur baigė vokiečių vidurinę mokyklą, metus lankė Vasario 16-osios gimnaziją, 46 metus dirbo vokiečių bendrovėse. Nuo gimnazijos laikų bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje. Daugiau nei 30 metų buvo Frankfurto LB pirmininkas, prieš tai metus – Bonn-Kioln LB. Nuo 1968 m. – Lietuvos ir vokiečių socialdemokratų partijos narys.

SVEIKATA

Ką reikia žinoti apie sausą odą ir jos priežiūrą?

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

Oda – vienas svarbiausių mūsų organų. Ji lemia mūsų išvaizdą, suteikia galimybę lytėti, reguliuoja kūno temperatūrą ir apsaugo nuo infekcijų. Išsausėjusi oda tampa šiurkšti, pleiskanoja, juntamas tempimas ir niežulys, vargina skausmas. Pažeista oda nesugeba atlikti savo funkcijų. Daugeliui iškyla klausimų – kodėl oda sausėja, kokios gali būti sausėjimo pasekmės? Kaip to išvengti? Kaip rūpintis sausa oda?

Odos sausėjimo priežastys

Mūsų oda gali sausėti dėl daugelio priežasčių – vidinių ir išorinių. Deja, oda ne tik natūraliai sensta, bet ją veikia rūkymas, nepilnavertė mityba, įvairios dietos, vartojami medikamentai.

Vidinės priežastys

☛ Odos sausėjimui turi reikšmę natūralus organizmo senėjimas ir hormonų pokyčiai. Su amžiumi lėtėja prakaito liaukų veikla, plonėja neapsaugantis, kaip reikėtų, vandens lipidų sluoksnis. Ląstelės nebėra taip stipriai susijungusios, o jų membranos tampa silpnesnės, todėl oda netenka elastingumo, tampa jautresnė, greičiau sensta.

☛ Rūkant, laikantis įvairių dietų, esant vitaminų stokai, yra skatinama laisvųjų radikalų gamyba – kas dar labiau padidina odos sausėjimą.

☛ Odą sausina ir kai kurių medikamentų, tokių, kaip diuretikų, hormonų, kraujo spaudimą reguliuojančių, antibiotikų vartojimas.

☛ Nepakankamas skysčių vartojimas.

Išorinės priežastys

☛ Meteorologinės sąlygos - šaltas, karštas ir sausas oras pažeidžia odos barjerinę funkciją. Šalto oro poveikyje plonėja įtakojantis vandens metabolizmą lipidų sluoksnis.

☛ Metų laikų kaita: žiemą ir vasarą sausos odos požymiai sustiprėja.

☛ Sausas namų oras ir veikiantys kondicionieriai.

☛ Pernelyg gausios vandens procedūros – dažna karšta vonia ar dušas, stipraus poveikio muilas sumažina odos barjerą sudarančių lipidų kiekį.

Kokios gali būti odos sausėjimo pasekmės?

Kūno odai stipriai išsausėjus juntami tokie požymiai, kaip tempimas, šiurkštumas, pleiskanojimas ir niežulys. Gali išsausėti įvairios kūno dalys, bet dažniausiai išsausėja rankų, alkūnių, kelių, blauzdų oda. Gana dažnai stebimas sukeliantis kulnų skilinėjimą padų ir kulnų išsausėjimas. Itin sausa oda pradeda įtrūkinėti, kraujuoti, atsiranda skausmas bei infekcijos pavojus.

Atėjus šaltam sezonui ir siaučiant koronaviruso pandemijai, ne vienas žmogus susiduria su rankų sausėjimo ir skeldėjimo problemomis. Rankų odai ypač kenkia šaltas oras, dažnas rankų plovimas ir dezinfekavimas, vienkartinių pirštinių nešiojimas (tai liečia daugiau medikus). Ypatingai tai jaučia jautrią, sausą odą, linkusią į egzemą, turintys asmenys – oda parausta, paryškėja išbėrimai, sustiprėja niežulys.

Kokie susirgimai gali įtakoti sausą odą?

Sausa oda – tai nėra susirgimas, tai yra laikina būsena, bet, jeigu tęsiasi ištisus metus, to priežastis gali būti įvairūs odos susirgimai. Vienas iš jų – **egzema** (atopinis dermatitas), kuriam būdingas stiprus odos išsausėjimas, paraudimas, įtrūkimas ir uždegiminiai požymiai. Manoma, kad egzema yra dažnai paveldima, bet pastovi įtampa, sąlytis su įvairiais alergenais taip pat gali įtakoti ligos išsivystymą.

Seborėjinis dermatitas išsivysto tada, kai oda per daug gamina riebalų, dėl kurių poveikio oda pleiskanoja, parausta. Dažniausiai tai paliečia galvos (skalpo) odą, bet gali būti pakenktos rankos, kojos, veidas ir ausys.

Kontaktinis dermatitas – odos reakcija į ribotą uždegimą sukeliančius įvairius alergenus.

Cukrinis diabetas, inkstų ligos, žvynelinė taip pat padidina odos išsausėjimo riziką.

Kaip išvengti odos sausėjimo?

☛ **Odą drėkinti.** Odos drėkinimo priemonės padengia odą ir neleidžia vandeniui išgaruoti.

☛ **Riboti vandens procedūras.** Vengti karšto dušo bei vonios, praustis šiltu, bet ne karštu vandeniu. Trumpinti prausimosi laiką (mažiau nei 10 min.)

☛ **Nenaudoti odą džiovinančių muilų.** Bandyti švelnius, turinčius drėkinančių komponentų, odos valiklius bei dušo želė ar dušo aliejus.

☛ **Sausinant odą** netrinti, bet patapšnoti rankšluosčiu, ir ant drėgnos odos uždėti drėkinamuosius kremus ar losjonus. Drėgna oda juos geriau sugeria.

☛ **Saugoti odą nuo šalčio.** Šaltu žiemos oru kuo daugiau odos uždengti: nešioti kepures, šalikus, pirštines.

☛ **Valant namus,** naudojant chemines valymo priemones, mūvėti vienkartines pirštines. Turintiems sausą odą siūloma mūvėti plonos, minkštos medvilnės pirštines kartu su vienkartinėmis.

☛ **Gerti daug skysčių** ir iš vidaus drėkinti organizmą. Labai svarbu vandens gėrimą paversti įpročiu.

Kaip rūpintis sausa oda?

Sausą odą reikia pastoviai drėkinti ir laikytis anksčiau išvardintų patarimų. Po vonios ar dušo tinka drėkinamieji kremai ar augaliniai aliejai. Siūloma rinktis tirštesnį ir riebesnį aliejų, tokį, kaip sviestmedžio, kokosų ar argano. Patepus drėgną odą, aliejus greitai susigeria, o jaučiant perteklių, jį galima nuvalyti servetėle.

Iš drėkinamųjų priemonių siūloma rinktis tepalus bei kremus, kurių sudėtyje yra glicerino, hialurono rūgšties, lanolino, mineralinių aliejų, dimetikono. Patariama naudoti *Eucerin, Cetaphil* ir *CeraVe* drėkinančius kremus.

Sausos odos niežulį mažina šalti kompresai, avižinių dribsnių nuovirų vonia. Avižų nuoviros jau nuo amžių buvo naudojamos gydant sausą odą, ir tik neseniai mokslininkai atrado avižose cheminę medžiagą – *avananthramides*, mažinančią uždegimą ir niežulį.

manosveikata.lt nuotr.

Esant uždegiminiams procesams siūloma 1 proc. nereceptinis hidrokortizono tepalas, o taip pat ir antibiotikų tepalai.

Varginant įskilusiems kulnams, patartina bent 2 kartus per savaitę, 10 min. prieš miegą mirkyti kojas muiluotame vandenyje, po to nušveisti, pašalinti negyvą odą ir patepti riebiu kremu ar vazelinu. Po procedūros užsidėti medvilnines kojines ir palikti nakčiai.

Šios pandemijos metu svarbu didelį dėmesį skirti rankoms. Patariama dezinfekcinius skysčius naudoti tuo atveju, jei rankas nusiplauti nėra galimybės. Dažnas rankų plovimas, ypač karštu vandeniu, stipriai sausina odą, todėl siūloma rankas plauti šiltu vandeniu ir nepamiršti po kiekvieno plovimo patepti riebiu kremu.

Rankų odą minkština ir drėkina kremai su glicerinu, citrinų, ramunėlių, alijošiaus ekstraktais, o taip pat vonelės su pašildytais augaliniais aliejais. Įtrūkusiai rankų odai tinka krakmolo, sėlenų, avižų vonelės. Pamirkius rankas, jų neplauti, tik apšluostyti ir patepti sumaišytu su medumi alyvuogių aliejumi ar žuvų taukais. Atlikus procedūrą, užsidėti medvilnines pirštines ir palikti nakčiai.

Kruopščiai prižiūrint odą, galima išvengti nemalonių jutimų ir ligų.

Paruošta remiantis:
healthline.com,
www.eucerin.lt, www.delfi.lt,
www.mayoclinic.org, www,webmd.com

MANO VIRTUVĖ

Jei ieškote idėjų gavėnios stalui...

Salotos su pupelėmis

Reikės:

puodelio baltų pupelių, išvirtų iš anksto
2 saujų žalių ankštinių pupelių
1 dėžutės konservuoto tuno savo sultyse
pluoštelio žalių svogūnų laiškų
2 saujų špinatų lapelių
2 saujų garžgarstės salotų (arugula)

Užpilui:

1 arb. šaukštelio grūdėtų garstyčių
2 šaukštų aliejaus
druskos, pipirų
1 šaukšto (arba pagal skonį) citrinos sulčių ar acto

Ankštines pupeles 2 min. pavirti, tuomet išgriebti ir panardinti į ledinį vandenį.

Svogūnų laiškus supjaustyti. Paruošti užpilą, sumaišant visus ingredientus.

Pusę užpilo užpilti ant virtų pupelių ir pamarinuoti kelias minutes. Kitą pusę užpilti ant ataušintų ankštinių pupelių.

Į didesnę lėkštę dėti salotas, ant jų – tuno gabaliukus, pašlakstyti aliejumi, citrinos sultimis, padruskinti, papipirinti.

Ant tuno sudėti baltas bei ankštines pupeles. Salotas išmaišyti ir pabarstyti žaliais svogūnų laiškais.

Upėtakių maltinukai

Reikės (6 žmonėms):

400 g (apie 1 sv.) upėtakių filė
1 morkos
1/2 svogūno
600 g (24 oz) bulvių
2 česnako skiltelių
4 šaukštai alyvuogių aliejaus
1 pundelio svogūnų laiškų
1/2 pundelio krapų
miltų, sviesto, jūros druskos, šviežiai maltų juodųjų pipirų

Padažui:

1/2 pundelio krapų
1/2 citrinos sulčių
6–7 šaukštų grietinės
jūros druskos

Verdančiame vandenyje 15 minučių virti upėtakius, morką ir svogūną. Išvirti bulves ir sugrūsti košę – su sviestu ir 3 šaukštais vandens, kuriame virė bulvės (galima panaudoti vakarykštę bulvių košę). Susmulkinti svogūnų laiškus, krapus, suberti į bulvių košę ir gerai išmaišyti. Upėtakių file susmulkinti šakute, sudėti į bulvių košę ir vėl gerai išmaišyti. Padruskinti, papipirinti. Daryti nedidelius maltinukus, pavolioti miltuose ir apkepti alyvuogių aliejuje iš abiejų pusių. Sumaišyti padažui skirtus ingredientus. Sudėti iškeptus maltinukus į dubenį, palaistyti padažu ir patiekti karštus. Skanaus!

Jūsų Indrė

DRAUGAS

Seniausias lietuviškas laikraštis pasaulyje
Leidžiamas nuo 1909 m.
Sužinokite vienas apie kitą
Susipažinkite su lietuviška veikla – nuo vandenyno iki vandenyno
XXI a. „Draugas" – laikraštis jums!

NAUJIEMS PRENUMERATORIAMS

metams – 120 dol. **pusmečiui – 65 dol.**
internetinė (pdf) metams – 90 dol. **3 mėn. – 30 dol.**

Siunčiu _____ dol.

Vardas, pavardė _____

Adresas: _____

Miestas _____ valstija_____ zip _____

Čekį siųskite:
DRAUGAS, 4545 W. 63rd. St.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-585-9500 www.draugas.org

A † A
JONAS ANDRIUS SAVICKAS

Mirė 2021 m. vasario 9 d. Elk Grove Village, IL.

Gimė 1961 m. sausio 4 d. Sudbury, Ontario, Kanadoje.

Gyveno Itasca, IL.

Nuliūdę liko: žmona Carrie Niedermeyer Savickienė; duktė Elizabeth; sūnus Evin; brolis Mykolas su žmona Asta; dukterėčia Lina, sūnėnai Erik ir Darius. A. a. J. A. Savickas buvo a. a. Algirdo ir Dorothy sūnus.

Buvo United States Air Force veteranas.

Atsisveikinimas su velioniu vyko trečiadienį, vasario 17 d., nuo 9 val. ryto iki 1 val. popiet Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. Lemont, IL. Po religinių apeigų laidojimo namuose velionis buvo palaidotas Abraham Lincoln National kapinėse, Elwood, IL.

Velionio atminimui šeima prašo aukoti I*tascacares.org, Tunnel2Towers.com* arba *Animalhouseshelter.org.*

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, 800-994-7600 arba www.petkusfuneralhomes.com

draugas.org/mirties

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

„Drauge" atgaivinome seną tradiciją

Mažoje redakcijos virtuvėlėje – pirmasis blynų kepimas po daugiau nei trisdešimties metų pertraukos. Ar pirmas blynas prisvilo? Ne, tik skaniai apkepė.

„Draugo" redakcijoje pirmadienį, vasario 15 dieną, kvepėjo blynais. Pasiklausę savo bendradarbės Onutės Gintautienės pasakojimo apie tai, kaip prieš kokius keturis-penkis dešimtmečius ir dar anksčiau redakcijoje per Užgavėnes būdavo kepami blynai, nusprendėme atgaivinti šią tradiciją. Taigi, keliaudami per sniegus, susivežėme iš namų – kas nešiojamą elektrinę viryklę, kas keptuvę, kas blynų tešlos, o kas ir iš anksto prikeptų blynų – miltinių, daržovinių, su padažais ir uogienėmis. Taigi, pietūs buvo ,,blyniniai". Ta proga redakcijos veteranai dalijosi prisiminimais apie anksčiau čia dirbusius žmones ir visokius linksmus bei liūdnus su jais susijusius įvykius.

O štai Onutė Gintautienė, kuri kitąmet švęs savo darbo redakcijoje 50-metį, kiek anksčiau papasakojo, ką ji prisimena iš ,,Draugo" redakcijoje švęstų Užgavėnių. Dalinamės jos pasakojimu.

Tuo metu redakcijoje dirbo apie 40 žmonių. Redaktoriai – visi vyrai. Moterys buvo korektorės, tekstų rinkėjos, administracijos darbuotojos. Taigi, Užgavėnių dieną kunigas Jonas Kardauskas atnešdavo iš Marijonų vienuolyno elektrinę keptuvę. Redakcijos moterys, kurioms vadovavo rinkėja Regina Raslavičienė, užplakdavo blynų tešlos. Jos reikėjo nemažai, todėl naudodavo didžiulį punšo dubenį. Blynai būdavo kepami ,,estafetės" tvarka. Kelios moterys pietų metu nueidavo į virtuvę ir kepdavo blynus. Pirmiausiai jų atnešdavo redaktoriams. Taip pat pavalgydavo pačios ir grįždavo prie darbo. Tuomet kita moterų grupė eidavo pakeisti kolegių prie elektrinės krosnelės. Eilė valgyti blynus ateidavo administracijos, spaustuvės darbuotojams.

Į ,,Draugą" užsukę lankytojai nesuprasdavo, kas čia vyksta ir kodėl pastate sklando neįprastas kepamų blynų kvapas. Juk redakcijos svečių uoslė labiau buvo įpratusi prie to meto tradicinių šiame pastate sklidusių spaustuvės ir cigarečių dūmų kvapo (visi rūkydavo savo darbo vietose), kuriuos kartais nugalėdavo redakcijoje dirbusių damų kvepalų aromatas.

Užgavėnių blynų kepimo tradicija ,,Draugo" redakcijoje nunyko maždaug prieš 30 metų. Ar mes ją atgaivinome trumpam ar tęsime? Tikime, kad neprarasime entuziazmo.

,,Draugo" inf.

Dalia Sokienė blynais vaišina Rimą Černių, prie stalo – Jonas Kuprys ir Ramunė Lapas. Kiti valgytojai dar susirinks. Virginijos Petrauskienės nuotraukos

Reginos Petraitienės čirviniai blynai. Nuotraukos iš *FB*

Dviejų švenčių proga – trispalviai blynai

O štai kokių blynų prikepė ir jų nuotraukomis *FB* pasidalijo lietuviai, švęsdami net dvi vieną dieną sutapusias šventes – Vasario 16-ąją ir Užgavėnes.

,,Draugo" inf.

O štai kokie gražūs Ievos Mažeckytės lietiniai.

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 St., Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo")
Tel. 773-284-0100 • info@midwaylegal.com
Paslaugos: Nekilnojamas turtas • Investiciniai fondai • Testamentai ir palikimai • Verslo reikalai • Bendri teisės reikalai

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

www.draugofondas.org

CALIFORNIA LITHUANIAN CREDIT UNION
1YR - 0.75 % APY*
2YR - 1.00 % APY*
*APY - ANNUAL PERCENTAGE YIELD
MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING
310.828.7095 | info@clcu.org
NCUA www.clcu.org

COVID-19: Vasario 17 d., 11 val. 30 min.

	Užsikrėtusių	Išgijusių	Mirusių
Pasaulyje	110,212,124	85,064,492	2,434,029
JAV	28,391,050	18,483,906	500,190
Lietuvoje	191,821	176,671	3,113